

SLOVENSKI

Izdaja in tiska Ciasopisno podjetje Slovenski poročevalec. — Direktor: Rudi Janžuba. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 2, telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-522 do 23-526. — Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštani predal št. 29. — Ziro računa pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KB-5-2367. — Mesečna naročnina 230 din.

Poročevalec

Še mnogo let!

Sestdesetletnica življenja je že sama na sebi lep jubilej. Dvakrat lep pa je, če ga praznuje človek, ki je v svojem življenju dal toliko skupnosti, ki je v svojem življenju toliko storil za boljše življenje delovnih ljudi, kot tovariš Franc Leskošek - Luka, član Izvršnega komiteja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in član Zveznega izvršnega sveta.

Teško je v nekaj besedah povzeti o življenju tovariša Leskoška. Skupaj s svojo šestdesetletno proslavo 42-letno revolucionarnega dela, 30-letno članstva v Zvezi komunistov in 20-letno članstva v vodstvu Komunistične partije Jugoslavije. Zato pomeni govoriti o življenju tovariša Luke govoriti o borbi delarskega razreda za svoje pravice, o brezkompromisnem in doslednem revolucionarnem stališču proti najrazličnejšim izkoriščevalcem pod najtežjimi pogoji, pomeni govoriti o organiziranju delavstva v Sloveniji in o mnogih starih. Govoriti o življenju tovariša Luke pomeni govoriti o razvoju naše partizanske vojske in osvobodilnega gibanja, pomeni govoriti o krepitevi naše partije, pomeni govoriti o napredni, težavni in uspešni pri razvijanju našega gospodarstva po osvoboditvi. O vsem tem bi morali obširno pripovedovati, če bi hoteli opisati življenje tovariša Franca Leskoška. In ta življenjski bi pokazal eno ogromno razvojni od struparskega delavca do velikega političnega voditelja in gospodarstvenika.

Tovariš Luka se je rodil 9. decembra 1897 v Celju kot sin delavca. Izučil se je za kovništroparja in pred prvo svetovno vojno delal v Avstriji, na Češkem, Poljskem in v Nemčiji. Tu je spoznal napredna delarska gibanja in začel v njih sodelovati. Po končani vojni, ko je kot strugar delal v raznih tovarnah v domovini, je pričel organizirati delavce in jih vodil v boj proti izkoriščevalcem. Razumijemo je zato, da se je kmalu znašel kot dosleden bорец v vrstah Komunistične partije Jugoslavije. Partija je njegove revolucionarne kvalitete še bolj razvijala, njegova dejavnost se je vse bolj večala in poznali so ga delavci po vsej Sloveniji. Leta 1934 so ga izvolili za sekretarja Zveze kovinskih delavcev Slovenije, leto dni kasneje pa za predsednika Strojarske komisije za Slovenijo. V tem času je organiziral mnoge stavke po industrijskih središčih v Sloveniji.

Ko je vodstvo takrat oslabilo Komunistične partije Jugoslavije prevzel pred dvajsetimi leti tovariš Tito, je postal tovariš Luka član politbiroja centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije. In ko je bila še isto leto ustanovljena Komunistična partija Slovenije, je bil tovariš Leskošek izbran za sekretarja Centralnega komiteja.

Razumljivo je, da je bila taka dejavnost tovariša Luke zvezana s stalnim preganjanjem, aretacijami in slinim; toda vse to tovariša Leskoška ni zavrla v njegovem delu. Nasprotno, vzpodbujalo ga je k še večji dejavnosti. Po napadu fašističnih sil na Jugoslavijo je tovariš Luka posvetil vse svoje sile organiziranju oboježenega boja proti okupatorju. Postal je prvi komandant glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet in to dolžnost opravljal do jeseni 1942, ko so se prve slovenske brigade predstavljale močno vojaško silo slovenskega ljudstva v boju za svobodo. Takrat se je tovariš Luka spet vrnil na politično delo kot sekretar centralnega komiteja. Med osvobodilnim bojem, kot komandant glavnega poveljstva, in kot sekretar centralnega komiteja je večkrat prepotoval vso Slovenijo, obiskoval partizanske enote in krajevna vodstva osvobodilnega gibanja. S svojimi bogatimi revolucionarnimi izkušnjami in s svojo doslednostjo je ogromno prispeval k organizacijskemu utrjevanju osvobodilnega gibanja, k utrjevanju borbenih zavesti in discipline. Tako kot je sam izpolnil vsako nalogo, ki jo je prejel, tako je učil tudi druge. Zahteval je disciplino, a kljub temu je vedno videl v prvi vrsti le porsod človeka.

Po osvoboditvi je bil najprej minister za industrijo Ljudske republike Slovenije. Kaj vse bi se dalo povedati o delu tovariša Luke, če bi hoteli govoriti, kako so rasle naše tovarne. Ze sam Litoštroj bi lahko poredal ogromno, a takšnih Litoštrojev je bilo mnogo. Kasneje je tovariš Luka odšel v Beograd, kjer je s svojimi sposobnostmi in izkušnjami pomagal graditi našo novo industrijo, predvsem strojno, v vseh naših republikah. Ni večje tovarne v naši domovini, ki je tovariš Luka ne bi obiskal in dal vrsto dragocenih nasvetov ter jim nudil vsjo pomoč, da so se lahko razvijale.

Visoko priznanje Francu Leskošku

Beograd, 8. dec. Predsednik republike Josip Broz Tito je z Redom junaka socialističnega dela odlikoval člana Zveznega izvršnega sveta Franca Leskoška za izredne zasluge v socialistični izgradnji FLRJ. Franc Leskošek je prejel odlikovanje ob svoji 60-letnici, izpolnjeni z desetletji revolucionarnega dela.

BRIONI, 8. dec. Predsednik republike Josip Broz Tito je izročil nočoj na Brionih Red junaka socialističnega dela članu zveznega izvršnega sveta, Francu Leskošku. Podelitvi odlikovanja so prisostvovali Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Vladimir Bakarić, Jovan Veselinov, Miha Marinko, Lazar Koliševski in drugi.

Malo upanja za samoodločbo

Atenski politični krogi ne pričakujejo ugodnih rezultatov od razprave, kar zadeva zahtevo po samoodločbi ciprskega prebivalstva

New York, 8. dec. (Tanjug) Politični odbor Generalne skupščine OZN bo začel jutri, v ponedeljek, razpravo o ciprskem vprašanju, ki je predzadnje na dnevnem redu. — Razpravljali bodo na temelju dveh dokumentov grške vlade.

Prvi dokument usmerja razpravo na izvajanja načela enakih pravic in samoodločbe za ciprsko prebivalstvo, na kršitve človeških pravic ter na zverstva britanske kolonialne uprave nad Ciprčani. Drugi dokument je osnutek resolucije, s katero Grki predlagajo skupščini, naj izrazi zaskrbljenost, da ni bil doslej dosežen noben napredek pri izvajanju priporočila s predhodnega zasedanja. Na prejšnjem zasedanju je namreč Generalna skupščina priporočila pogajanja. Grška vlada bi želela, naj skupščina ugotovi, da je položaj na Cipru še vedno poln nevarnosti in da je zato tem bolj nujna rešitev tega vprašanja zaradi ohranitve miru in trdnosti na tem področju sveta. Grška vlada na koncu izraža upanje, da bo ciprskemu prebivalstvu ponujena priložnost, da si s pravico do samoodločbe samo kroji lastno prihodnost.

Opazovalci domnevajo, da bo razprava o Cipru trajala precej manj časa, kot je razprava o Alžiriji, morda samo tri dni. Prevladuje mnenje, da bi pri sedanjem razpoloženju v skupščini lahko dobila dvo-trejtinska večina samo kompromisna resolucija, ki bi jo morda sestavili med razpravo. Grčija je sprožila ciprsko vprašanje pred Združenimi narodi leta 1954, toda skupščina ga takrat in leto dni pozneje ni sprejela na dnevni red. Prvič je bila razprava o tem vprašanju na preteklem zasedanju skupščine — letos februarja — in končala se je s skoraj soglasno izraženo željo, da bi s pogajanjem našli mirno, demokratično in praktično rešitev v skladu z ustavno listino OZN. Toda ta resolucija sploh ni bila izvajana. Grčija je v zadnjih letih vztrajno zahtevala, naj bi s pogajanjem z zastopniki nacionalnega gibanja na Cipru uredništvu pravico prebivalstva do samoodločbe. Britanski stališče je doživelo tri spremembe. V začetku se je britanska vlada upirala razpravi v Generalni skupščini, češ da je to »njeno notranje vprašanje«. Ko je na preteklem zasedanju postalo očito, da je razprava neizbežna, je Velika Britanija proti grški zahtevi za samoodločbo postavila svojo tezo o domnevnem terorju, ki ga na Cipru izvaja in podpihuje grška vlada. To pot pa britanski krogi kot svoj najboljši argument poudarjajo, da je na otoku razmeroma mirno, odkar so »izvedli« uspele ukrepe za pomiritev otoka.

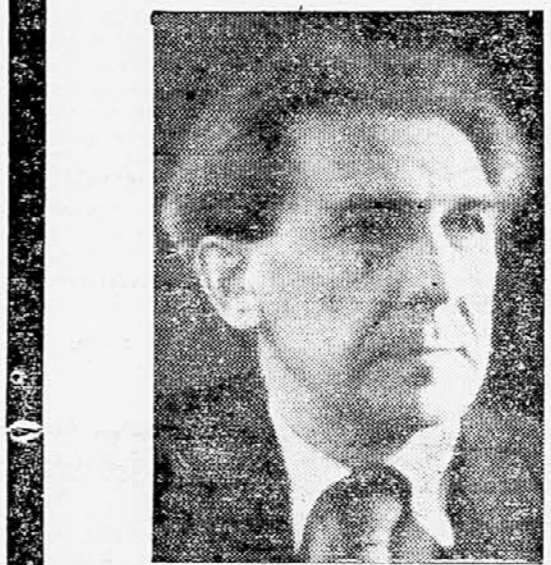
ZDA tajijo

FAIRBANKS, 8. dec. (AP, Tanjug). Predstavnik ameriških oboroženih sil je izjavil, da na Aljaski ni nobenih ostankov rakete nosilca prvega sovjetskega umetnega satelita. Dejal je, da so po glasovih o svetlem telesu na nebu jugovzhodno od Fairbanksa poslali raziskovalce, ki pa prejšnji teden niso nič našli. Sicer pa je — kakor je pripomnil vojaški predstavnik — geofizikalni inštitut univerze na Aljaski objavil sporočilo, v katerem je rečeno, da je bilo na naslov akademije znanosti.

Včeraj je namreč ameriško obrambno ministrstvo zahtevalo, naj poveljstvo kopenskih sil ugotovi, ali so točne trditve, da je raketa, ki je izstrelila v vesolje prvi sovjetski umetni satelit, padla na ameriško ozemlje, to je na Aljasko. V Moskvi pa so uradno sporočili, da je raketa prvega sovjetskega umetnega satelita padla 1. decembra na ameriško ozemlje, na polotoku Aljaska. Raketa je krožila okrog zemlje celih 58 dni in je med tem preletela 39 milijonov kilometrov. Akademija znanosti ZSSR je pozvala ameriške znanstvenike, naj sporočijo natančno kraje, kjer so padli ostanki rakete in naj te ostanke pošljejo v ZSSR.

Dr. FERDO KOZAK

DANES, 8. DECEMBRA, OB 16.30, JE PO KRAJŠI BOLEZNI UMRL V SANATORIJU EMONA PODPREDSEDNIK LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE DR. FERDO KOZAK. ODREJEN JE DRŽAVNI POGREB.

Ljubljana, 8. decembra. Danes v poznih popoldanskih urah nas je težko presenetila nepričakovana ter žalostna vest, da je umrl dr. Ferdo Kozak, slovenski pisatelj, ljudski poslanec in podpredsednik Ljudske skupščine LRS. Teško nas je presenetilo nenadno dejstvo, da človeka in prijatelja, političnega delavca in slovenskega pisatelja Ferda Kozaka ni več med nami, da je umrl v trenutku, ko smo to najmanj pričakovali. Kdor je pokojnika poznal, ta dobro ve, da smo Slovenci izgubili z njim velikega človeka in pomembnega ustvarjalca, človeka, ki je vse svoje življenje hodil po ravno in jasno zastrti poti, enega izmed tistih redkih ljudi, ki jih ni moč pozabiti in katerih delo in pomen bosta ostala sveža in nedotaknjena še zelo dolgo.

Pokojnik se je rodil 28. oktobra 1894 v Ljubljani. Po maturi v Ljubljani je 1922 doktoriral iz slavistike na praški univerzi in po različnih službah nastopil končno mesto profesorja na klasični gimnaziji v Ljubljani, kjer je ostal vse do italijanske okupacije. Med okupacijo so ga pregnali v konfinacijo v Italijo. Po zlomu fašizma je prešel v Bari, kjer je bil član jugoslovanske mislije, vodil tam med slovenskimi ljudmi kulturno delo, bil urednik lista »Domovina« in se naposled še pred koncem vojne vrnil na domače osvobodeno ozemlje. Tukaj je bil načelnik oddelka za prosveto pri Predsedstvu SNOS, 5. maja pa mu je bilo v prvi slovenski vladi poverjeno mesto ministra za prosveto. Kasneje je bil predsednik Ljudske skupščine LRS, do smrti pa njen podpredsednik.

Ferdo Kozak se je že v zgodnji mladosti začel udeleževati kot pisatelj in hkrati pisatelj tistemu delu slovenske inteligence, ki je bila razočarana nad politično in ekonomsko ureditvijo takratne Jugoslavije in ki je iz tega nemogo-

čega stanja skušala najti pot v nov, socialno in politično pravičneje urejeni svet. V tem razdobju med obema vojnama je Kozak objavil dolgo vrsto literarnih, esejističnih, kritičnih in publicističnih del, ki jih je objavil predvsem v »Ljubljanskem Zvonu«, »Slovanu«, »Preporodu« in pozneje v »Sodobnosti«. Njegovo prvo večje literarno delo, ki je hkrati pomenilo tudi njegov prvi večji uspeh na tem področju, je bila enodejanska »Komedija«. Malo pred vojno je napisal še dve dramski deli, komedijo »Profesor Klepec« (uprizorjeno leta 1940) in dramo »Vida Grantova« (uprizorjeno istega leta). Obe ti deli spadata med našo najboljšo dramsko ustvarjalnost. Leta 1933 je del slovenske napredne inteligence ustanovil neodvisno revijo »Sodobnost« ki je takoj postala najpomembnejša slovenska revija tistega časa in glasnik slovenskih revolucionarnih tendenc. Dr. Ferdo Kozak je bil ves čas nenehno obsejal (zadnja številka je izšla aprila 1941) njen urednik in hkrati tudi eden izmed najbolj uspešnih sodelavcev. Sodelavci »Sodobnosti« so bili med drugimi Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Boris Zihari — in kot taka je »Sodobnost« pod skrbnim uredništvom pokojnega Kozaka prispevala neprecenljiv delež k razvoju napredne in revolucionarne misli pri Slovencih.

Po razpadu Jugoslavije se je Ferdo Kozak takoj priključil narodnosvobodilnemu gibanju in je bil med udeleženci zgodovinskega ustanovnega sestanka OF 27. aprila 1941. Bil je član kulturnega plenuma OF in urednik »Zbornika 1942«. Po osvoboditvi je bil delj časa urednik osrednje slovenske revije »Novi svet« in kasneje »Naša sodobnost«. Ta čas je izdal tri pomembne knjige, ki tvorijo del pisateljevega tridesetletnega umetniškega in esejističnega udejstvovanja — knjigo »Članki in zapiski« (1953), zbirko proze »Od vojne do vojne« (1954) in knjigo spominov iz italijanske konfinacije »Popotovanje sem v domovino« (1955). Vse te tri zajetne knjige so nadvse pomemben prispevek slovenski literarni dejavnosti, z njimi si je pokojni pisatelj ustvaril trdno in dragoceno mesto v zakladnici slovenske književnosti. Za svoje pisateljsko delo je prejel dr. Ferdo Kozak najvišje slovensko literarno priznanje, Prešernovo nagrado. — Od številnih odlikovanj je ob svoji šestdesetletnici prejel tudi Red dela prve stopnje.

Uredništvo Slovenskega poročevalca — pokojni je bil član izdajateljskega sveta našega lista — se z najbolj iskrenimi čustvi pridružuje žalosti vse slovenske javnosti ob veliki in nenadomestljivi izgubi, ki jo je povzročila nepričakovana smrt ljudskega poslanca, podpredsednika Ljudske skupščine LRS in književnika — dr. Ferda Kozaka.

Izredna skupščina Zveze Partizana Slovenije je zaključila delo Zavestni borci za novo in naprednejše

LETOS JE MLADI ROD V SLOVENIJI SLAVIL DVA IZREDNO POMEMBNA DOGODKA, NAMREČ I, SLOVENSKI FESTIVAL TELESNE KULTURE IN PA VČERAŠNJO IZREDNO SKUPŠČINO »PARTIZANA« SLOVENIJE V LJUBLJANI, DOMAČI FESTIVAL TELESNE KULTURE JE BIL PRVI ODLOČEN KORAK K ENOTNI TELESNI KULTURI PRI NAS, UČINKOVIT ZACETEK K RAZIŠČEVANJU NESTETIH DOBRIH IN SLABIH POJMOV O TELESNI KULTURI V VSEH NAŠIH DRUŽBENIH ORGANIZACIJAH. DVODNEVNA SKUPŠČINA PARTIZANA SLOVENIJE JE ODJEKNIILA V POPOLNI ZMAGI NAPREDNE MISLI IN VSKLADILA PRVOTNA RAZLIČNA GLEDANJA NA TELESNOKULTURNO GIBANJE.

Po izjrnem referatu predsednika Partizana Slovenije Mitje RIBIČICA na sobotnem popoldanskem zasedanju izredne in hkrati tudi redne skupščine Zveze Partizana Slovenije, so v razpravi sodelovali najprej organizacijski sekretar predsedstva SZDL Slovenije Franc KIMOVEC-ZIGA, generalni major Ratko VUJEVIČ, predsednik republiškega odbora Zveze sindikatov LRS Janko RUDOLF, nadalje predsednik Sportne zveze Slovenije Leopold KRESE, predsednik komisije za telesno kulturo pri izvršnem svetu LRS Milko GORSIČ in predsednik CK LMS Tone KROPUŠEK, v nedeljo pa še zastopnik Društva učiteljev in profesorjev Slovenije France BORKO, predsednik Planinske zveze Slovenije Fedor KOSIR, direktor višje šole za telesno vzgojo Drago STEPIŠNIK, zastopnik Novinarskega društva Slovenije Igor PRESEREN ter zastopnik Združenja študentov višje šole za telesno vzgojo Viktor KREVELJ.

Vsi govorniki so pozdravili korak partizanske organizacije, ki pa lahko postane sestavni del ljudskega življenja samo tedaj, če bodo odločujoča vodstva pristihnila željam in potrebam mladih delovnih ljudi v sproščeni komuni. Taka telesna kultura bo koristila telesnemu razvoju naših ljudi, pa tudi narodno obrambnim ciljem, ki dajejo telesni kulturi še poseben pomen. Prvi uspehi na tem področju so seveda zelo spodbudni, z izkupičkom pa za zdaj še ne moremo biti zadovoljni. K združevanju gibanju bo treba pritegniti čimveč ljudi, kajti za ustvarjalno delo je potrebna tudi sprostitve. Za te namene bo zato treba čimprej zagotoviti materialna sredstva, saj telesna kultura prispeva k formiranju silovitosti socialističnega človeka. (Nadaljevanje na 8. strani)

VERE
Stanje 8. decembra: Frontalne motnje so zajele Srednjo Evropo, kjer povzročajo padavine. Na naše kraje še vplivajo z oblačnostjo. Nanovod za ponedeljek: Pretežno oblačno vreme in še nekaj padavin. Močne temperature okrog 0. Na Primorskem okrog 4. Najvišje dneve do 8, v Primorju do 13 stopinj C.

O protislovjih v prometu s kmetijskimi pridelki

Blagovni promet s kmetijskimi pridelki pri nas še zelo šepa. Od neurejenosti in nestabilnosti trga s kmetijskimi pridelki pa nimajo koristni niti kmetijski proizvajalci in kmetijska proizvodnja sploh, še manj pa potrošniki. Vsa slabost blagovnega prometa se izrazito kaže zlasti pri kmetijskih pridelkih, ki so v vsakem primeru intervencirani na trgu z uvozom, kar nas izredno visok uvoz živil že itak težko obremenjuje.

Letošnji presežki krompirja v Sloveniji in v drugih republikah so znani, vendar pa se njegove maloprodajne cene gibljejo ponekod med 20 in 25 din za kilogram (n. pr. v Beogradu, Sarajevu, Skoplju in Titogradu). Medtem prodajajo mnogi proizvajalci krompir po 7 do 9 din za kilogram oziroma sploh ne morejo prodati vseh svojih presežkov.

Cenijo, da je samo v Vojvodini okoli 5000 vagonov presežkov krompirja, vendar pa znaša maloprodajna cena kislega zelja okoli 40 dinarjev za kilogram. V Sloveniji so odkupovali zelje tudi po 6, 7 dinarjev za kilogram, medtem ko je sedaj kisel zelje na ljubljanskem trgu po 36 do 40 dinarjev za kilogram. V trgovinah pa po 40 do 44 din. Na 100 kilometrov razdalje so se povečale cene kmetijskih pridelkov za 100 %, so ugotovili v neki analizi v LRH.

skokovitim spremembam na trgu. Pri vsem tem pa ostajajo cene nekaterih pridelkov dokaj dolgo na visoki ravni.

Rezerv, ki bi preprečile take skokovite spremembe cen navzgor, nimamo. Prav tako nimamo skladišč, kjer bi lahko take rezerve in zaloge ustvarjali, ko je tržnih presežkov dovolj. Niti nimamo še možnosti, da bi lahko v vsakem primeru intervencirali na trgu z uvozom, kar nas izredno visok uvoz živil že itak težko obremenjuje.

Letošnji presežki krompirja v Sloveniji in v drugih republikah so znani, vendar pa se njegove maloprodajne cene gibljejo ponekod med 20 in 25 din za kilogram (n. pr. v Beogradu, Sarajevu, Skoplju in Titogradu). Medtem prodajajo mnogi proizvajalci krompir po 7 do 9 din za kilogram oziroma sploh ne morejo prodati vseh svojih presežkov.

Vse to in drugo nas sili k novim ukrepom in povečanemu naporom za ureditev in stabilizacijo trga s kmetijskimi pridelki, če naj se uspešno uresniči resolucija o osebni potrošnji.

Organizacijski in drugi ukrepi ki naj bi uspešno vplivali na ureditev in stabilizacijo trga ter prometa s kmetijskimi pridelki, bi morali torej odpraviti ali vsaj delno omiliti taka protislovja, kot so nesorazmerno visoke odkupne cene pri manjših, in nesorazmerno nizke odkupne cene pri večjih tržnih presežkih, in kot so dalje razmeroma visoke prodajne cene na samem trgu, kjer kupuje potrošnik, ne glede na različno visoke tržne presežke kmetijskih pridelkov. Končno teh protislovij ne bo mogoče uspešno reševati, če se odkupljene količine kmetijskih pridelkov ne bodo povečale v enakem razmerju, kot se povečujejo tržni presežki. Sele potem, ko bo trgovina uspela odkupiti pretežno del tržnih presežkov za potrošnico, predelavo in izvoz, bo lahko trg odločilneje usmerjal kmetijsko proizvodnjo in postal barometer za rentabilnost proizvodnje posameznih kmetijskih pridelkov oz. pokazatelj količine presežkov, ki jih notranji trg ne more kupiti. Vprašanje trga in prometa s kmetijskimi pridelki je torej mnogo širše, kot bi se zdelo na prvi pogled.

Z-ek.

Jugoslovanska industrijska proizvodnja

Beograd, 7. decembra. Industrijska proizvodnja v naši državi je bila v prvih desetih mesecih letošnjega leta za približno 18 odstotkov večja kakor lansko leto v istem obdobju. Največji porast je po podatkih zvezne statistične službe zabeležen v električni industriji (37 odstotkov), v proizvodnji nafte (približno 32 odstotkov), za približno 15 odstotkov pa se je povečala tudi proizvodnja v črni metalurgiji, proizvodnja električne energije, v kemični, prehrambeni in železarski industriji, v proizvodnji in predelavi nekovin ter v grafični industriji.

V teh desetih mesecih smo proizvedli približno pet milijard kilovatinih ur električne energije, s čimer smo skoraj že dosegli celotno lanskoletno proizvodnjo. Podobni presežki so bili doseženi tudi v proizvodnji pirinčnega koncentrata, surovega cinka, cementa, magnezitnih proizvodov, keramike za gradbinstvo, azbestnih vlaken, elektroprecelana, poljedelskih strojev in orodja, koles, posode in druge. Presežena je bila tudi proizvodnja svinčenih kablov, radioaparatur, žarnic, termičnih aparatov in še nekaterih proizvodov elektroindustrije. Podobne uspehe so dosegle tudi gradbena, lesna, papirna in prehrambena industrija. Posebno se je povečala proizvodnja škroba, ribjih in mesnih konzerv, piva, bombonov in še nekaterih proizvodov.

Italijanska pobuda

Pella je skušal pridobiti ZDA za ustanovitev posebnega sklada za hočnih držav, ki naj bi gospodarsko pomagal Srednjemu vzhodu

Italijanski zunanji minister Giuseppe Pella je odpotoval sinoči iz New Yorka v Rim. Med krajšim obiskom v ZDA se je v Washingtonu razgovarjal z ameriškim zunanjim ministrom Dullesom.

Pella in Dulles sta govorila o bližnjem sestanku sveta Atlantiskega pakta v Parizu in še o nekaterih drugih vprašanjih. Pella je bil pred tem v Montevideu, kjer je predsedoval konferenci italijanskih diplomatov, zastopnikov, akreditiranih v državah Južne Amerike.

Razgovori med Dullesom in Pello so vzbudili velik odmev v ameriški tisk. Povod za to je dal Italijanski memorandum o ustanovitvi posebnega sklada

zahodnih držav za gospodarsko pomoč Srednjemu vzhodu.

Ker doslej ni bilo komentarjev z ameriške uradne strani, so časopisi razvneli večjo pozornost tem delom memorandumov.

Prvič, dejstvo, da je ta pomoč zamišljena izven okvira Atlantiskega pakta. Tako bi se izognili nesugodni reakciji nekaterih arabskih držav, ki nečejo slišati o nikačnem povezovanju z zahodnimi vojaškimi zvezami.

Drugič, bodelite vodilne vlog

ge organizaciji za evropsko ekonomsko sodelovanje (OECE), v okviru sklada pa Zdrženim državam Amerike, ki bi največ prispevale.

Tretjič, izvirni način zbiranja finančnih sredstev — od odplačil, ki jih morajo zahodnoevropske države dajati ZDA na posojila, podeljena v okviru Marshallova plana. In naposled, predlagati večji kapital iz tega sklada — ki bi utegnil vsebovati 100 milijonov dolarjev — razdeliti v prvem letu v obliki kreditov ob ugodnih pogojih.

Z objavo tega načrta je želela Italijanska vlada — kakor piše »New York Times« — pokazati ameriški Kongresu in javnosti, da ZDA ne bi same nosile breme gospodarske pomoči za Srednji Vzhod, ampak da bi jih pri tem podpirale tudi zahodnoevropske države.

V vrnitvi v Rim je Italijanski zunanji minister Pella izjavil, da so bili med razgovori v Dullesom doseženi rezultati, ki bodo zelo koristni za bližnji serijski sestanki NATO. Hkrati je demantiral pisanje nekaterih italijanskih časopisov, da se je z Dullesom razgovarjal o predstavitvi ameriških poročil za jedrsko orožje v Italiji, ali da bi v tem smislu kar koli obljubil ameriški zunanji ministru.

Zelo koristna pot

NEW YORK, 8. dec. (AFP) Generalni sekretar Zdrženih narodov Dag Hammarskjöld se je vrnil v New York s Srednjega Vzhoda, kjer je obiskal Jordanijo, Sirijo, Izrael in Libanon.

Takoj po prihodu je izjavil, da je z državniški teh držav razpravljati o nekaterih vprašanjih, ki so terjala takojšnje pozornost. Na tiskovni konferenci, ki jo je sklical kmalu po prihodu, je Hammarskjöld izjavil, da je devoletno premirje med Izraelom in arabskimi državami precej trdno. O svojem obisku je dejal, da je bil zelo koristen. Izrazil je prepričanje, da je bilo doseženo tisto, kar je bilo želeno, in da je bil storjen prvi korak na drugačni poti.

Ko so ga novinarji vprašali, ali je njegov obisk prispeval k ohranitvi mira na Srednjem Vzhodu, je Hammarskjöld odgovoril, da je mir na Srednjem Vzhodu mnogo resnejše vprašanje, in dodal: »Bolja je obdržati vojno na cesti, kot ga vleči iz jarka.« Dalje je dejal, da ni delal nobenih korakov v smeri

reševanja širših problemov na Srednjem vzhodu.

Ko je govoril o sporazumu o gorji Scopas, je generalni sekretar OZN dejal, da je ta sporazum zelo pomemben. Ker gre za področje izven Jeruzalema, ki ima velik pomen za vse prizadete.

Enotno pisarniško poslovanje

Beograd, 8. decembra. Zvezni izvršni svet je izdal uredbi, ki določa enotno izdajanje obrazcev in rešuje še vrsto drugih problemov pisarniške dejavnosti. Uredba bo veljala od 1. januarja dalje.

Organizacija in način pisarniškega dela v državni upravi in javnih službah doslej nista bila enotna. Nepopolnost predpisov je predstavljala precejšnjo oviro za napredek tega poslovanja. Doslej so bili v Jugoslaviji uporabljani najbolj različni obrabi, čeprav so služili istemu namenu (delovnik, registri, izpisi iz matičnih knjig, šolska izpisevala in podobno), kar je privedlo celo do kršenja predpisov o obliki in tehnični izdelavi obrazcev.

Uredba o pisarniškem poslovanju določa osnovna načela za enotno organizacijo in način pisarniškega dela v organih državne uprave, v samostojnih

ustanovah in v organizacijah, ki opravljajo javne službe, kakor tudi v administraciji predstavniških in politično-izvršnih oziroma izvršno-upravnih organov. Dosedanji sistem pisarniškega dela je temeljil na številni klasifikaciji aktov. Nova uredba omogoča racionalizacijo tega sistema in vnaša nekatere novosti, ki bodo kasneje olajšale prehod na modernejši sistem klasifikacije aktov po materialu in dekoncentracijo dela z njimi.

Pomembno novost predstavljajo tako imenovani »arhivski znaki« za urvrstjanje rešenih aktov v arhiv. Izkušnje so pokazale, da urvrstjanje aktov po arhivskih znakih omogoča lažje in hitrejše iskanje. Z druge

strani pa ta sistem omogoča večjo preglednost dela ter daje vpogled v obremenjenost posameznih organizacijskih enot in referentov, s tem pa veliko pripomore k sistemizaciji delovnih mest.

Uredba regulira v glavnem pisarniško poslovanje v ožjem smislu — delo z akti. Z njo pa je dobil Sekretariat za splošno upravo Zveznega izvršnega sveta pooblastilo, da s svojimi navodili upravlja in rešuje tudi tista vprašanja administrativnega poslovanja upravnih organov ki so v neposredni zvezi s pisarniškim poslovanjem. Ta so na primer razpored delovnih prostorov, organizacija sprejemanja strank, dežurna služba in podobno.

Skupščina Društva arhitektov Srbije

Beograd, 8. dec. Člani Društva arhitektov Srbije, ki so se danes v Beogradu zbrali na svojo skupščino, so poudarili potrebo po še večji ekonomičnosti v projektiranju in gradnji ter po vzpostavitvi neposrednejšega kontakta med vsemi merodajnimi faktori ob gradnji komunalnih in javnih objektov.

Udeleženci skupščine so naglasili, da arhitekt ob projektiranju ne more vnesti v svojo koncepcijo vseh elementov, ki vplivajo na gradnjo, zlasti pa ne more odločiti, ali bo določeni objekt cenejši ali dražji. Arhitekt dela po programu, ki mu ga da investitor, in po njegovih željah. Na gradnjo objektov, posebej onih, ki so predmet najširše kritike (n. pr. stanovanjske zgradbe, šole in druge javne zgradbe) vplivajo številni

MANJ ADMINISTRACIJE V ČSR

PRAGA, 8. dec. (Tanjug). Današnji »Rude Pravde« piše, da bo reorganizacija upravljanja industrije v ČSR, ki jo bodo izvedli v začetku prihodnjega leta, privedla do premostitve številnih upravnih službenec v proizvodnjo. Časopis ne navaja, koliko službenec bodo premeščeni, poudarja pa, da o obsežnosti te akcije pričča dejstvo, da bodo ukinjeni vseh 178 generalnih direktorij kot organov raznih ministrstev.

Poleg tega bodo precej skrajšali tudi število službenec v ministrstvih. Napovedujejo, da se bo upravni aparat vlade skrčil na polovico ali tretjino. Prav tako bodo zmanjšali administracijo v podjetjih.

V uvodniku, posvečenem temu vprašanju, piše »Rude Pravde«, da bodo v ministrstvih ostali samo tisti uslužbenci, ki s svojo politično razvzitostjo in strokovnim znanjem jamčijo, da se bodo lahko naglo znašli in odločili o najbolj zapletenih vprašanjih narodnega gospodarstva. Časopis pripominja, da bodo ti najsposobnejši izmed tistih, ki prihajajo iz vrst delavcev.

Uradnike, ki bodo postali nepotrebni v administraciji, — piše časopis — bodo premeščeni v tiste proizvodne panoge, v katerih primanjkuje delovne sile in dobrih organizatorjev. Te panoge so predvsem rudarstvo, gradbeništvo in kmetijstvo.

Maroški protest v Madridu

Madrid, 8. dec. (AFP). Maroška vlada je protestirala pri španski vladi v Madridu zaradi demonstracije ladij španske vojne mornarice v maroških teritorialnih vodah.

V protestu, ki je bil danes izročen španskemu ministru za zunanje zadeve, je govorila o odgovornosti španske vlade za

posledice, ki bi jih lahko imela ta demonstracija vojnih ladij, za katero Maročani trdijo, da je v nasprotju z mednarodnim pravom. Maroko tudi poziva špansko vlado, naj stori potrebne korake, da bi ublažila resen položaj, s pređen se ne bi ta ta loč poslalsal, da ga ne bi bilo moč popraviti.

Maroški kralj Mohamed V., ki se zdaj mudi na državnem obisku v ZDA, je obvešten o naj-novejšem poteku dogodkov.

»Jasni pojmi o družbeni ureditvi«

MÜNCHEN, 8. dec. (DPA). Na sestanku socialdemokratske stranke za Bavarsko, ki je bil v Münchenu, se je razpravalo o prihodnjem delu in reorganizaciji stranke udeležil tudi predsednik Erich Ollenhauer.

Dejal je, da socialdemokratska stranka nikoli ne more zavreči svojih sedanjih teoretičnih temeljev. Imeti mora jasne pojme o novi družbeni ureditvi v Zahodni Nemčiji. Ollenhauer se je sicer potoval za čim večjo zasedbo pojednost, zahtevaj pa je da bi morala industrija temeljnih surovin biti pod nadzorstvom države, da ne bi prihajalo do zlorab.

Glede reorganizacije stranke je Ollenhauer dejal, da mora postati predsedstvo učinkovito vodilno telo in da mora biti v stranki večja osebna disciplina. Ollenhauer je pripomnil, da se ni gotovo, če bodo že na kongresu stranke mogle sprejeti novi program.

Trenja v Nepalju

New Delhi, 8. dec. (Tanjug). Nepalska demokratska fronta je začela kampanjo državljanske nepokornosti, ker so se izjavila poganjanja med kraljem in zastopniki vseh političnih strank v glavnem mestu Nepala Katmanduju. Politična kriza traja že mesec dni, odkar je odstopila vlada dr. Singa. V demokratski fronti so tri največje nepalske stranke: nepalski kongres, narodna stranka in nacionalni kongres, ki se jim je pridružila še komunistična partija. Vse te stranke zahtevajo volitve v roku šestih mesecev. Spor s kraljem temelji na izvolitvi ustavodajne skupščine. To je zahteva demokratske fronte, kralj pa vztraja na tem, da bi morala bodoča skupščina sprejeti ustavo, ki jo je bil on

razglasil. Zda je vodstvo nad državo namesto vlade prevzel nacionalni svet pod predsedstvom kraljevega brata, ki mu je kralj dal mandat za pet let.

Uspeh Zinke Kunc

New York, 8. dec. (Tanjug). Umetniški kritik »New York Herald Tribune« Jay Harrison je zelo pohvalno ocenil prvi nastop Zinke Kunc v letošnji sezoni newyorške Metropolitanške opere. Čeprav je bila že angazirana za druge vloge, se je odzvala povabilu, naj v operi »Tosca« zamenja Renato Tebaldi, ki je zaradi družinskih razlogov moral nenadoma odpovedati sodelovanje.

Direktor opere Rudolf Bing se je pred predstavo na oderu javno zahvalil Zinki Kunc za razumevanje in dejal, da je ena izmed velikih Metropolitanške opere ta, da je vodilno operno umetnico mogoče brez težav zamenjati s pevko iste vrednosti.

Zinke Kunc — piše kritik Harrison — je bila ta večer v veliki formi in njena personifikacija Puccinijeve zvezde je nenehno rasla med predstavo. Svojo vlogo je klesala toplije in prijetneje kot kdaj koli prej. Besede so letele kot perle, njen glas pa je bil jasen in naraven.

Pet anekdot o Luku

Ko je bil Luka komandant glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet, si je iz Ljubljane naročil uniformo po meri. Ko je bila gotova, so jo prinesli v najbližjo partizansko enoto — v tabornišče II. grupe odredov pri Podlipolju. Na zavoju je pisalo: »Tovarišu komandantus«. Komandant II. grupe pa je bil takrat France Rozman-Stane. Odrni je paket, ogledoval uniformo in pripomnil: »Kaj le mislišjo Ljubljanci, da morajo partizanski komandanti biti veliki?«. In uniforma je romala h krojaču, da jo je zmanjšal. Čez nekaj dni pa je prišel v tabornišče II. grupe tovariš Luka. Vprašal je, če je vrisla iz Ljubljane kakšna uniforma in Stane mu jo je pokazal, seveda jo je imel že na sebi. Luka jo je ogledoval in ugovarjal, da je blago pravno. Obratal je Staneta in končno zamomljal: »Norci, mislijo, da me je partizanstvo že takó povbralo.«

kruhu in vodi. Potem jih je zaprl v neko prazno klet. Pa še ni minilo pol ure, ko je poklical intendanta in mu naročil, naj jim nese kaj dobrega za pod zob in par litrov »belokranjca«, vendar mora povedati, da jim je to prinesel na skrivaj in da Luka tega ne smejo povedati. In tako je skrbel do večera za zaprt kurirje kot za rekonvalescente, ki so potrebni dobre hrane. Zuečer pa je sam stopil v klet in jim sporočil, da jim zaenkrat kazni znižuje in naj grek! In uniforma je romala h krojaču, da jo je zmanjšal.

vodstva mladinske organizacije pokazal tovarišu Luku tekst proglaša Zveze slovenske mladine pred kongresom. Luka ga je pazljivo prebral in dejal: »Pa mislite, da se bo s tem proglasom obdelal tisti voinograd v Semeču, ki je lani ostal neoddelan?«

Ko je bil Luka minister za industrijo LRS, se mu je nekdo najvil s prošnjo, da mu da pisмено izjavo, da ga je res on sprejel v partijo, ker na mestnem komiteju ne verjamejo, da ga je sprejel sekretar CK osebno. Luka vzame ključ in gre z njim na kadroviski oddelik mestnega komiteja, ki je bil takrat v Copovih ulici. Tovarišiči, ki je urejevala anketne liste pove, da to ni pravilen odnos, če komunistu ne verjamejo to, kar je v anketnem listu navedel, da je to nevarno, ker lahko tak tovariš izgubi zaupanje v komitej. Na koncu je še pristavil: »Kaj se vam zdí tako čudno, če sem jaz nekoga sprejel v Partijo?«

komunisti, često je bil tam tudi Luka. Zato so se stari tovariši večkrat sešli tudi po vojni. Nekdo, ko so sedeli v Kavarni Evropa, je Melhior Jošt vprašal Luko, če se hoče peljati domov z njegovim avtomobilom, čeprav je sila stara škrljenja. Luka je bil takoj pripravljen in je svoj avto odstopil. Ko pa je Jošt začel užigati svoj avto, ta ni hotel izgati. »Malo potišni, Luka,« je dejal. Jošt je sedel v avto, Luka pa je bil potiskal. Ko sta šla tako preko vsega glavnega trga, je Jošt poklical Luko naj sede v avto. Luka sede pa pra-vi: »Kako boš pa užgal?« Jošt mu odgovori: »Possem enostavno, saj ni nič pokvarjen, samo hotel sem, da bi Celjani videli, kako mi zvezni minister poriva avto po Celju.« Veselo sta se odpeljala.

Lukovi spremljevalci l. 1944 so bili sami hrabri borci, a zelo nedisciplinirani. Marsikatero so mu zagodili. Nekdo pa, ko so zleteli v avto in se odlepili na neko svatbo. Luka pa bi mu moral na neko konferenco, a jih ni mogel najti, je sklenil da se bo pokazal čim bolj strogega. Ko so se vrnili, jih je politični predse in jim sporočil, da jih kaznuje s tremi dnevi zapora ob

Spomladi 1944 je prišel tovariš Luka na sestank Komitaja Slovenskega komiteja SKOJ, ki je bil takrat v Semeču. Blizu hiše, kjer je bil PK, je opazil neoddelan voinograd. Že na sestanku je omenil, da mora mladinska organizacija razvijati zavest o potrebi, da se obdelava vsak kosček zemlje. Leto dni kasneje, malo pred osvoboditvijo, je nek tovariš iz

Ko sta potem oba tovariša skupaj prišla na cesto in sta se pozdravljala, da bi se ločila, je Luka bolj potihno vprašal: »Ti, kako ti je po ime?«. In ko je dobil odgovor, je še tiše vprašal: »Pa sem te res jaz sprejel v partijo?«

V Joštovem minju pri Celju so se pred vojno zbirali mnogi

TELEGRAMI

NEW YORK — Na sedežu Zdrženih narodov bodo v torek slovesno praznovali deveto obletnico sprejetja deklaracije o človeštanskih pravih. Na seji Generalne skupščine bo govoril generalni sekretar Dag Hammarskjöld.

RANGUN — Namestnik predsednika burmanske vlade U Ba Sve je odpotoval na državni obisk na Kitajsko. Pričakujejo, da se bo tam pogajal o trgovinskih odnosih in nekaterih obmejnih vprašanjih med obema državama. U Ba Sve bo tudi uradno obiskal SZ.

OTTAWA — Kanadski minister za trgovino Gordon Churchill je napovedal v parlamentu nadaljnje obiske kanadskih predstavnikov v LR Kitajski za pospeševanje trgovine med obema državama.

MOSKVA — V Moskvo je prispela francoska trgovinska delegacija, ki se bo z zastopniki ZSSR pogajala o blagovnih seznamih za leto 1958. Blagovne sezname za prihodnje leto bodo doleteli v skladu s dolgoročnim trgovinskim sporazumom, ki sta ga Francija in ZSSR sklenili letos februarja.

CARACAS (Venezuela) — Policija je odkrila skupino petih oseb, ki so pripravljali atentat na predsednika Venezuele Marcosa Perza Jimenezca. Te osebe so prišle na venezuelsko obalo na ladji s nizozemskega otoka Aruba. Voditelja skupine so aretirali, medtem ko štiri storilnike še iščejo.

KAIRO — Zastopstvo omanške imama v Kairu je sporočilo, da je bilo ubitih trideset zarotnikov, ki so pripravljali atentat na omanškega imama. Baje so našli pri zarotnikih listine, ki dokazujejo, da so zaroti pripravljali Britanci. Ti naj bi vsakemu zarotniku obljubili 30.000 rupij nagrade.

TOKIO — Japonska pomorska rečna služba je rešila 13 japonskih ribičev, ki so preživel na odprtem morju več kot mesec dni, ko jim je tajfun poškodoval ladjo. Med tem časom so pilili deževnico.

Velesposlanik poroča

LONDON, 8. dec. (Tanjug). — Britanski velesposlanik v ZDA Sir Harold Caccia je prispel v London, da bi poročal o ameriških načrtih za bližnji pariski sestank NATO in o razpoloženju ameriške javnosti ob neuspehi izstrelitvi ameriškega satelita. Več znamenj kaže, da ni še rešeni osnovni problem, ki povzroča krizo med atlantskimi zavezniki. Najbolj vznemirja britansko vlado to, da še vedno ni odgovora na vprašanje, kakšne bodo funkcije NATO, ali bo ta pakt samo vojaška organizacija, ali bo imela tudi svoje politične in gospodarske funkcije.

Ljudska skupščina LR Slovenije

sporoča

da je umrl njen podpredsednik

tovariš

dr. FERDO KOZAK

republiški ljudski poslanec, zaslužni
javni in kulturni delavec, pisatelj,
nosilec „Partizanske spomenice 1941“,
odlikovan z Redom dela I. stopnje,
Redom zasluge za narod I. stopnje ter
Redom bratstva in edinstva II. stopnje

SLAVA NJEGOVEMU SPOMINU!

Ljubljana, 8. decembra 1957

RAZGOVORI O TELEVIZIJI

Na mednarodnem tečaju za televizijske režiserje, ki se je končal te dni v Parizu, je bilo tudi nekaj zanimivih razgovorov med nekaterimi prominentnimi gledališkimi, filmskimi in televizijskimi ustvarjalci ter režiserji, udeleženci tečaja.

PISMO IZ PARIZA

Nekaj zapisnikov s teh razgovorov:

Jean-Louis Barrault je po vsem svetu poznani gledališki umetnik, igra tudi v filmu in na televiziji. S svojo teatralno ekipo Renaud-Barrault mnogo počuje po svetu; to jesen se je uselil v gledališče Sarah Bernhardt.

Barrault je polnokrvni teaterski človek. Videti je, da ga je gledališče absorbiralo. Pravi, da ima rad televizijo, ker mu omogoča prihod k človeku na dom, v njegov intimni svet, elektronska pot mu odreja izraz, ki je vsekakor svojstven, drugačen kot je v gledališču in v filmu. To svojstvo televizije je še težko precizirati, težko je formulirati novo estetiko, toda televizija je tu in človek jo mora pametno in pravilno vskladiti z drugimi umetniškimi izrazi — pametno, sicer bo televizija človeškemu duhu in srcu nevarna, rušilna.

Barrault govori kot igralec in pravi, da je televizija blizu gledališču. Igralcu omogoča kontinuirano igranje od začetka do kraja. V tem je razlika med televizijo in filmom in Barrault prizna omejeno svobodo igralca v filmu, kar je zanj boleče, toda tudi mreža tehničnega lovca, ki se razpreda okrog televizijskega igralca, ni nič manj krut kot ona pri filmu, če ni še nevarnejša.

Jean-Louis Barrault je večkrat nastopil na televiziji in sam prenesel nekatere gledališke igre pred televizijsko kamero. Vneme se zanimiv razgovor o gibanju in ritmu pred televizijsko kamero in o dekoraciji in vlogi dekorja pri televiziji.

Barrault govori iz gledaliških in filmskih izkušenj. Sam pravi, da je v televiziji še premalo doma. Toda čuti je napor ustvarjalca, da tudi v tem novem izraznem svetu najde svoj prostor in s tem tudi televiziji njegovo priljubljenost. To pa je zdaj bistveno vprašanje televizijskega ekrana.

Maurice Chevalier ne ve mnogo o televiziji in se poslušalcem vnaprej zahvaljuje, ker misli, da ga bodo vprašanja prislila razmišljati o tem, kaj on počne pred televizijsko kamero.

Najprej podčrta, da on ni pevec. Predvsem je igralsko-komedijant, potem fantazist in sele nezadnje pevec — na svoj glas ni preveč ponosen. On je najraje svoj gospod. Njegov svet je ne odru, ko stoji sam pred publiko. Tega ne najde niti pri filmu, niti pri televiziji, dosti ravnar rad snema pri obeh. Mislil je teror direktne oddaje, ki ne dovoljuje korigiranja napak. Zato je po njegovem bolje posneti televizijski film in tega poslati v oddajnik.

Kako je treba posredovati pesem skozi televizijo? Ali mora najti igralec-pevec za to poseben, svojstven izraz? Chevalier dela pred televizijsko kamero po občutku, skrivnosti novega »izraza« ne pozna. Tudi on, stari kralj subretov, opozarja televizijske ljudi na odgovornost, ki jo imajo s tem novim »orožjem« pred občinstvom.

Marcel L'Herbier je predsednik Visoke šole za filmsko umetnost (I.D.H.E.C.). S filmom je od njegove otroške dobe kot ustvarjalec, estet in

profesor. On je najpreciznejši. Čuti se težko po formuliranju po dolžini. Kakor je težko, skuša L'Herbier formulirati televizijo, ali vsaj razlike in skupnosti z gledališčem in posebno filmom.

Razgovor teče seveda o direktni televizijski oddaji, predvsem dramski.

Bistvena razlika med televizijo in vsemi drugimi umetniškimi ustvarjanji je v tem, da televizijske ustvaritve ni mogoče popraviti, korigirati. Slikar, pisatelj, tudi gledališče, formira, popravlja. Televizija tega ne more. Celo igralec na odru

To pa je seveda že stranpot od čiste televizije.

Razlika je med gledališkim, filmskim in televizijskim gledalcem. Gledalec v teatru je aktiven, potegnen je v dogajanje na odru, lahko celo sodeluje. Pred filmskim platnom je pasiven, predstava je pred njim servirana — vendar je še vedno predstava. Gledalec ima pred televizijskim sprejemnikom poseben položaj. Med njim in človekom na platnu nastane neka intimnost, nek povsem drugačen odnos kot v gledališču ali v kinu. Razen tega gledalec ni

platnu, niti nima take vloge za gledalca pred sprejemnikom. L'Herbier navaja besede Rene Claira, da slepi lahko »gleda« prečstavo v gledališču in nemi »poslušajo« film. V televiziji je to nemogoče. Kje je vrednost? V novi, svojevrstni spojitvi mikrofonske besede in elektrotonske slike?

Televizija ima seveda mnogo skupnega z gledališčem, posebno pa s filmom. Hodila pa bo paralelno, a svojo pot.

Res je, televizija je na poti iskanja.

Abel Gance je živa filmska zgodovina. Njegov glas je utrujen, besede zagrenjene. Govori o filmu, ker o televiziji ne ve več od poslušalcev. Povedal bi rad, naj tisti, ki ustvarjajo pri televiziji, ne gledajo preveč nazaj. Ne ponavljajo naj napak, ki jih je delal film. Grejo naj naprej in naj bodo drzni. Imajo bogato zakladnico gledališča, filma in drugih umetnosti. Predvsem pa bi rad povedal, kako nevarna je televizija, kako lahko je pri njej zgrešiti cilj. Kako hitro je, še tako mlada, televizija postala komercialno sredstvo. Kako denar že opredeljuje in omejuje njeno pot, in ponižuje in kviri njen izraz.

In kako je danes tudi film zapreden v mreže producentov in distributerjev, kako so ga ti pokvčili. Stari režiser postane grenak...

Abel Gance želi televiziji lepšo in bolj veselo pot!

Nekaj razgovorov o televiziji, nekaj od mnogih. Razgovori so še negotovi, misli tipajoče. Usmerjajo pa se pred dva velika problema: najti tej stranski silni njeno umetniško in humano vrednost. Najti in ohraniti.

Kajti televizija je danes v svetu že veselisa.

France Stiglio

V novem slovenskem umetniškem filmu nastopata v vidnih vlogah prvaka naše Drame, Stane in Lojze Potokar.

lahko popravi napako, pri filmu se posnetek ponavlja toliko časa, da doseže predvideno vrednost. Oddaja pri televiziji je samo enkratna, kar gre v oddajnik tisti trenutek, je v istem trenutku pred gledalcem. To opredeljuje televizijsko oddajo — vprašanje je, če ne bi bilo boljše poljski rešitev v televizijskem filmu, ali vsaj v možnosti popravkov večjih napak.

opredeljen, gledalec je družina, so otroci, gospodinja — gledalec pred sprejemnikom ni pripravljen ni namenjen gledat to ali drugo predstavo.

L'Herbier pravi, da televizija ni umetnost besede, da pa ni tudi umetnost slike. Slika, ki nam jo da televizijski ekran je svojevrstna, nekako irealna. Nima take veljave, kot jo ima na slikarskem ali na filmskem

ČRNO-BELO

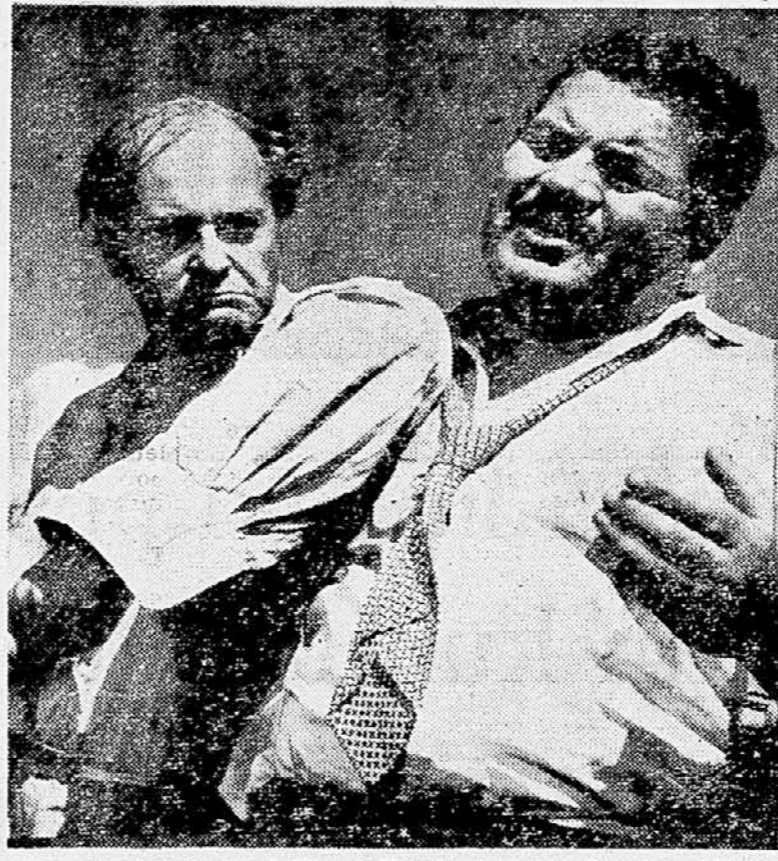
PRVI FRANCOSKI FILMSKI KABTEL

Stirje francoski producenti so združili svoje proizvodnje in tako so Jacques Bar, Henri Bernard, Raymond Borderie in Raymond Froment avtorji prvega francoskega filmskega kartela. V letih 1958-1959 nameravajo posneti vsaj devet filmov, med katerimi so »C'est a l'aube«, ki ga bo s Curdom Jürgensom v glavni vlogi režiral Yves Ciampi; »Zakone«, ki ga bo po scenariju, ki ga je napisal po romanu Rogera Vaillanda Jules Dassin. Dassin tudi sam režiral in je predvidel za glavno vlogo Brigitte Bardot; »In-terpol«, ki ga namerava z Jeanom Gabinom v glavni vlogi režirati Julien Duvivier; »Dobrovske«, za katerega sta napisala scenarij Jules Dassin in Jurij Kratkov po Puškinovem delu, ki ga naj režira Georges Lampin, a posnamejo v Moskvi; Bernard Borderie pa namerava

režirati film z Eddiem Constantinom v glavni vlogi.

NOVI POUJOULY

Vsi se še dobro spominjamo simpatičnega soigralca male Brigitte Fossey Poujoulyja iz Clementovih »Prepovedanih iger«. Medtem je Poujouly že temeljito zrasel in dobiva še kar naprej vloge v filmih. Henri Verneuil, ki je poznani kot režiser številnih Fernandelovih filmov, se sedaj pripravlja, da v filmu »Orel in otrok« predstavi svetu novega malega igralca — Jimmyja Urbaina. Otrok ne bo prvič pred kamero, ker je pred časom končal ob strani Roberta Lamoureuxa svoj prvi filmski nastop v filmu »Ljubezem je v nevarnosti«. Za novi Verneuilov film je napisal originalni scenarij poznani Jean Aureuche in pravi, da je po svoji tematiki in načinu obdelave film nekje med de Sicovim delom »Sciupcia« in Clementovimi »Prepovedanimi igrarimi«.

»Okno za oko« je novi film režiserja Andréja Cayatte. Glavno vlogo v njem je zaupal Curdu Jürgensu

V senci tunolovskih lestev

Zadnji zunanji posnetki slovenskega filma DOBRO MORJE grede h koncu. Z njimi bo pod streho tudi dobra polovica filma. Ko bo to delo za njo, se bo ekipa oddahnila, zakaj tedni v oktobru, ko so snemali v Novem Vinodolu, Povilu, Klenovici in drugod so bili polni trdega dela. Treba

je bilo hiteti, da bi izkoristili sončne dni, saj so se celo domačini sami čudili, kako lepo in sončno vreme je, ko je bil oktober vendar že nekaj let oblačen in deževen.

Zgodba filma DOBRO MORJE se godi pred petdesetimi leti v majhni vasi v hrvaškem Primorju, ki je bila takrat še pod Avstro-Ogrsko. Priprave na nasprotjih med vaškim mogotcem Paškvalom, ki je imel v oblasti vsa vas, in majhno skupino odločnih mož, ki so sklenili, da bodo rešili vas iz pohlepnosti rok ter končali z njegovo samovlado. To jim končno tudi uspe. Osrmočen in razkrinkan pred vaščani izgubi pohlepne vso oblast.

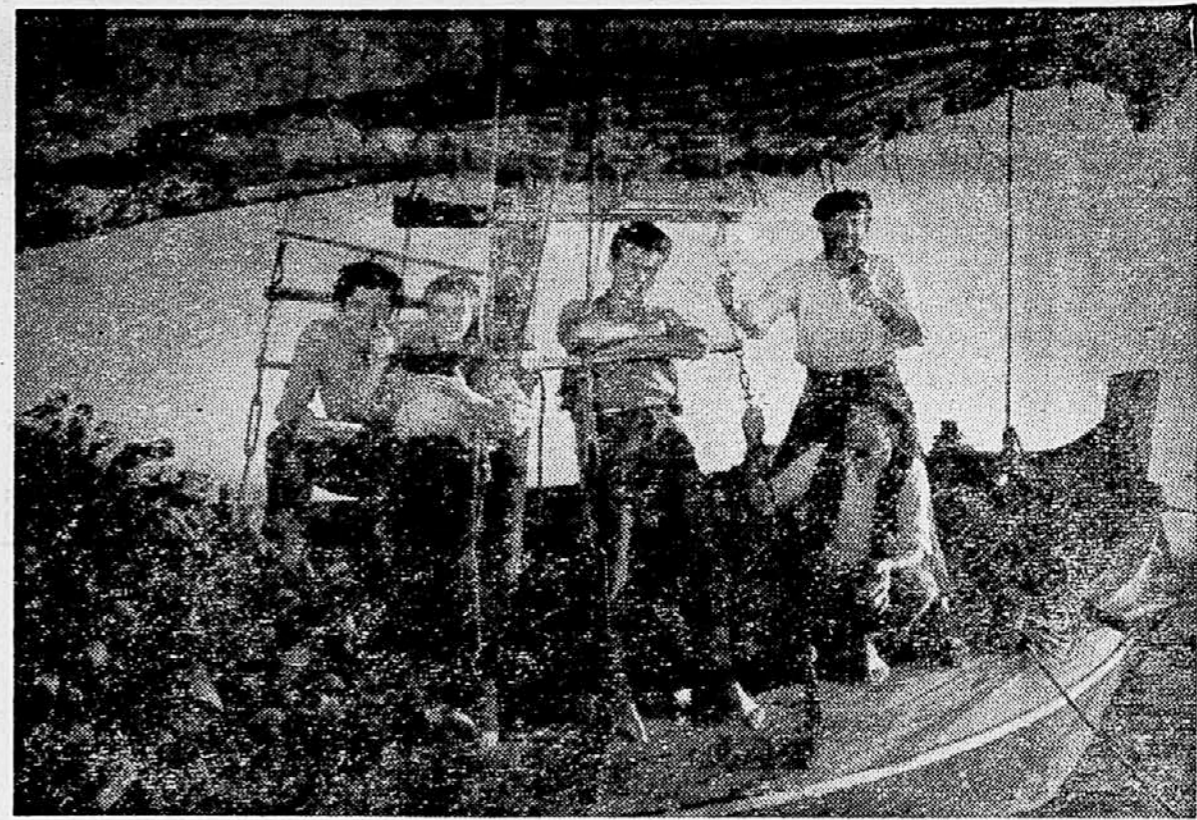
V filmu DOBRO MORJE nastopa nekaj naših dobrih filmskih znancev: Lojze Potokar, Janez Cuk, Evelina Wohlfeiler in novinec Tomaž Pesek. Glavna oseba filma pa je Paškval, ki ga igra Stane Potokar. Zaprtili smo ga za majhen razgovor.

Sedeč na kupu kamenja nad malim klenoviškim zalivom, odkoder so se v jutranjem soncu visoko vzpenjala surovo obdelana debela tunolovskih lestev, je začel pripovedovati.

»Le jaz sam vem, kako sem si želel igrati v filmu takrat, ko za to še ni bilo nobenih izgledov. No, pa so se mi že pri drugem slovenskem filmu, TRST, odprla vrata v filmski atelje. Vlogi v »Trstu« je sledila epizodna vloga v filmu JARA GOSPODA. Zatem sem igral še v nekaterih koprodukcijah filmskih in italijanskih vojakov v bosanskem filmu TUJA ZEMLJA. Vem, da pomeni doslej moj največji uspeh vloga brodarja v filmu

Noëlle Adam je nosilka glavne vloge v filmu poznane francoske režiserja Yvesa Roberta »Blairaujeva sfera«. Noëlle Adam je v francoskem filmu povsem novo ime, ki se je začelo uveljavljati šele letos.

»Dobro morje«, filmska zgodba iz življenja ribičev v hrvaškem Primorju pred petdesetimi leti, je novi umetniški film »Triglav filma«. V njem bodo gledalci srečali marsikatero priljubljeno značko iz domačih filmov. To bo predvsem mala Evelina Wohlfeiler, poleg nje pa bo nastopil prvič v filmu Tomaž Pesek (nasliki poleg značke iz »Vesne« Janeza Cuka).

Obisk v francoskih ateljejih

Nedavno so v Parizu začeli predvajati novi Clouzotov film »Vohunk«. Pariz se je razdelil v dva tabora — eni so za Clouzota, drugi odločno proti njemu in dvigujejo svoj glas, češ dovolj je, Clouzot! Ko so poppršali 20 gledalcev po neki predstavi, kaj mislijo o filmu, so ga trije ocenili za

zelo dobrega, enajst za dobroga, štiri za znosnega in dva za slabega. Tudi med kritiki so mnjenja razdeljena in posebno oster je vodilni francoski kritik Bazin, ki dobesedno pravi: »Bolje se je ne spominjati na Kafko, da se ne boš jezil nad Clouzotom!« ... Medtem ko se torej pripravajo gledalci in kritiki ob tem novem Clouzotovem »pogruvanjem z gledalčevimi živci«, pa je v francoskih ateljejih vse polno in živo... Stopimo malec tjal!

Naj boljši znanec Jean Paul Le Chamois je že končal snemanje filmske transpozicije »Nesrečnikov« Victorja Hugoja, v kateri so glavne vloge igrali Jean Gabin, Bernard Blier, Danielle Delorme in Bourvil. Filme so posneli, kakor prej »Tilla« in »Lov na čarovnice«, v koprodukciji z Vzhodnimi Nemci. Nekateri, ki jim je režiser pokazal material, ki ga sedaj montira, zatrjujejo, da je film »Nesrečniki« največji doseženi uspeh v sodelovanju z novimi francoskimi partnerji. Tematika je veličastna, režiser poznan kot spreten mojster, sedanja po igralski plati odlična.

Medtem je Jean Gabin, ki sodi danes med najbolj popularne filmske igralce v Franciji, že zopet sredi dela. Poznani režiser Jean Delannoy mu je namreč dal glavno vlogo v svojem zanimivem psihološko-kriminalnem filmu »Maigret nastavlja past«. Maigret je junak policijskih in kriminalnih romanov pisatelja Georgesa Simenona, po katerega romanu snemajo tudi ta film. Po Harryju Bauru, Prejeanu in Vanelu sedaj tudi Gabin, ki je doslej pogosteje igral razbojnika, morilce in

filmu igra Maria Schell, ki je naglo dokončala snemanje »Bratov Karamazovih« v Hollywoodu, da bi lahko odigrala vlogo, ki jo je zelo mikala. Njen soigralec je zelo nadarjeni Christian Marquand, ki se je umeljavil v dveh filmih mladega Vadima (»In bog je ustvaril žensko« ter »Nikoli se ne ve«).

Lani so že pripovedovali o zanimivem filmskem načrtu. Poznani Louis Bunnel bi namreč moral režirati »Terezo Etienne« po zelo poznani, tudi pri nas priljubljenem istoimenskem romanu švicarskega pisatelja Johna Knittela. Namesto njega je prevzel režijo filma Denys de la Patelliere, ki se zadnje leto močno uveljavlja v francoskem filmu. Toda ohranil je vse igralce, ki jih je izbral Bunnel, a to so Françoise Arnoul, Pierre Vane, Anđež James Robertson Justice in Guy Decomble. Tudi to delo pričakujejo z izrednim zanimanjem.

Po svojem filmu »Okno za oko« si ne da počitka tudi Andre Cayatte. Ze je stekla kamera za njegovo film »Noč in dan«, v katerem je dobila glavno vlogo Michele Morgan, kateri je za začetne prizore filma popolnoma izpremenil obraz. O filmu nameravamo v eni izmed prihodnjih števil podrobneje poročati.

Kmalu bo doživel premiero novi film s Curdom Jürgensom v glavni vlogi. To je drama »Tamango«, ki jo je režiral John Berry in se dogaja na ladji, ki prevaža črnce-sušnje. Z Jürgensom igrata glavni vlogi poznata Dorothy Dandridge in Jen Servais. Tako se bo po »Vohunk« Curdu Jürgens kar na hitro že drugič pojavil na pariških premier-skih platnih v zapleteni karikaturni vlogi.

Gerard Philippe je bil pred kratkim izvoljen za predsednika Nacionalne zveze fran-

»Porte des Lilas« je nova francoska filmska umetnina, delo režiserja Renéja Claira. V njej nastopata v glavnih vlogah Pierre Brasseur in Dany Carrel

sumljive tipe, igra vlogo ne-utrudljivega detektiva. Annie Girardot, Jean Dessailly, Alfred Adam in Jean Debucourt so njegovi soigralci.

Toda Francija največ govori o dveh drugih filmih. Prvi je Alexandru Astruca debut v celovečernem filmu »Življenje«, ki ga snema po istoimenski Maupassantovi literarni podlogi. Film ne vzbuja zanimanja samo zaradi Maupassanta ali pa zaradi Astruca, od katerega pričakujejo filmsko besedo, ki bo močno odmevala, temveč zaradi tega, ker glavno žensko vlogo v

coskih igralcev. V tem času je zaposlen z zahtevno vlogo. Pod vodstvom režiserja Jacquesa Beckerja namreč igra slavnega slikarja Modiglianija v filmu »Montparnasse 19«. Film bi moral najprej režirati Max Ophüls, toda nenadna smrt je prekrizala načrte, ki sta jih imela skupaj s scenaristom Jeanseonom. Becker je scenarist nekoliko predelal. Med njim in scenaristom se je zato vnela ogorčena debata, v kateri se je Jeanseon vnaprej opovedal svoje besede, češ da je njegovo zamisel Becker popolnoma spre-

FILM TEGA TEDNA

Na letošnjem festivalu v Cannesu so pod naslovom »Ljubili so življenjske« predvajali film mladega, izredno nadarjenega poljskega režiserja Andrzeja Wajde. »Kanal«, kot se glasi izvorni naslov tega filma, je bil eno največjih presenečenj festivala na Azurni obali in prav gotovo je posebna nagrada žirije, ki jo je prejel, več kot zaslužena. To so mu soglasno priznali celo vsi tisti kritiki, ki so po končanem festivalu ostro napadli odločbe festivalne žirije. »Kanal« prikazuje eno izmed skupin upornikov, ki so se vzdignili proti okupatorju v Varšavi leta 1944. Dobra polovica filma se dogaja v odvodnih kanalih Varšave in posreduje gledalcu grozljiv ter neverjetno pristen občutek agonije. Osupljivo dobra, impresivna je govornica slike, ki je formalno uspešno obdržana v dokumentarnem stilu. Po tej plati kakor tudi po svoji ideji nudi film potrdilo o visokem znanju in pogumu svojih avtorjev.

Grad in kopališče

osnovni vprašanja

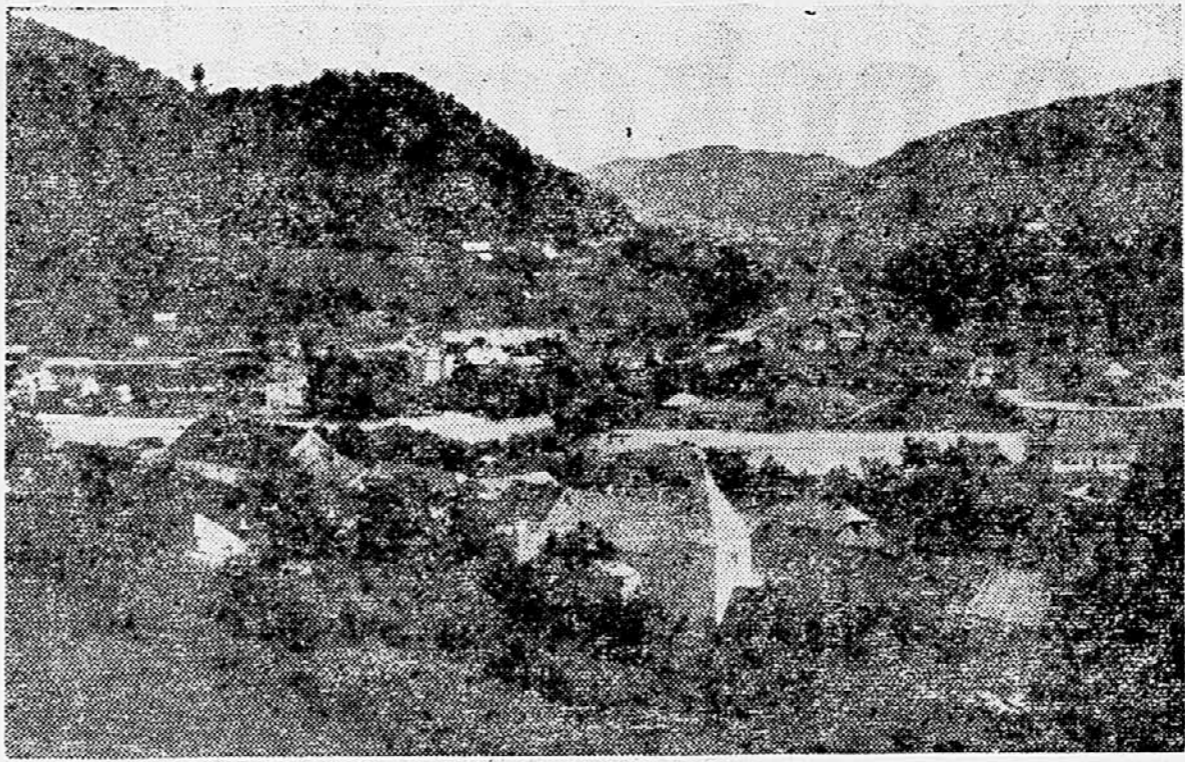
Občni zbor Turističnega društva Ljubljana konec preteklega tedna je nakazal predvsem dve boleči točki, s katerima se bavi društvo, in sicer kopališče na Ježici ter ljubljanski Grad. Društvo je v zadnjih letih na jeziškem kopališču investiralo okoli 13 milijonov dinarjev. Navzlic temu pa je kopališče še vedno v zelo slabem stanju.

Nemreč, vsota 13 milijonov dinarjev predstavlja za društvo izredno velik izdatek in konec koncev tudi žrtev, saj so bile prav zaradi teh izdatkov močno prizadete druge dejavnosti Turističnega društva. Za gradbena dela, ki so potrebna, da se kopališče kolikor toliko uredi, pa ta vsota ne pomeni veliko in predstavlja le drobno investici-

cijo. Zaradi teh, pravzaprav opravičljivih razlogov so članje Turističnega društva na občnem zboru razpravljali, ali naj društvo še vnaprej vzdržuje kopališče na Ježici in s tem postavi pravi zaradi visokih stroškov vprašanje obstoja društva, ali naj skuša zainteresirati občinski ljudski odbor Bežigrad oziroma O.L.O. da bi prevzela breme vzdrževanja kopališča. Jasno je, da je bil drugi predlog sprejet, vendar tako, da se novi upravni odbor pooblasti sklopiti o nadaljnji usodi kopališča. Dokler se ne najde rešitev, naj bi Turistično društvo le še parizilo na kopališče.

Drugi problem, ki tare turistične delavce, pa je ljubljanski Grad. To vprašanje vsekakor terja za svojo rešitev milijonske zneske, ki jih društvo nima. Grad pa bi bilo treba izročiti svojemu namenu in prenesti tjakaj del ljubljanskega Narodnega muzeja. Urediti bi bilo treba ploščad pred Gradom, vzpenjaka je dolgoletna želja in še mnogo drugih drobnih zadev je na Gradu, ki bi jih Turistično društvo rado rešilo. Vendar ideje, zamisli in načrti so običajno ustajajo pri denarju. Vsega na mah ne bo mogoče urediti, postopoma pa marsikaj. Tega mnenja so bili tudi na občnem zboru. Da pa bo slej ko prej Grad treba urediti, kaže že številka letošnjih obiskov v grajskem stolpu, namreč 36.000.

Turistično društvo bo po sklepu občnega zbora razširilo volniško službo tudi na Neboščin in železniško postajo, uvedlo seminar stalne vodniške službe in ustanovilo stalni olepševalni odtsek pri društvu, čigar naloga bo, pospeševati olepševanje v centru mesta. Za novega predsednika društva je bil izvoljen Slavko Klančar.

Dravograd s pogledom na Mislinjsko dolino

PO CESTAH LJUBLJANE

V znamenju novega leta

Do noveletnih praznikov je še skoraj mesec dni, a ljudje se že pripravljajo nanje. Kupujejo darila, premišlujejo, kaj ugaja prijateljem, kaj je ceneje — vse v znamenju praznikov.

Najcenejše darilo je skoraj gotovo knjiga. Tudi naše zalozbe so mislile na to. Pripravile so več lepih noveletnih zbirk po znižani ceni. Danes smo se oglasili v zalozbi Mladinska knjiga. Tam so namenili za noveletne praznike 17 zbirk, vendar pa so že dve razprodali. Dokaj hitro! Tudi sami so presenečeni, saj so v teh dneh razprodali že toliko knjig kot ves lanski december.

V njihovem knjižnem skladišču vse hiti. Na mizah imajo kupe knjig, jih zaviljajo po tri, štiri v lep papir in na dvorišču že čaka kamion, ki jih odpelje v Kranj, na Jesenice, na Štajersko, Primorsko ... Delajo v izmenah in to čisto dolgo v noč. Večkrat tudi do dveh, treh zjutraj. Poleg noveletnih zbirk so pripravili za noveletna darila tudi nekaj okusno opremljenih izdaj, med katerimi se izstiče odlična zbirka pravljic Marije Majerove Carobni svet. Knjiga je opremljena z akvarelmi ter ima zelo lep in privlačen ovitek. Kljub visokim stroškom za izdajo so dali knjigo na trg po 490 dinarjev.

Zanimivo je, da so knjige, ki jih je Mladinska knjiga namenila odraslim, skoraj razprodane. Zlasti hitro je pošla Visočka kronika, ki je bila nagajana na mednarod. knjižnem vselejstvu v Beogradu. Juša Kozaka Rodno mesto ki bo izšlo v treh dneh, je razprodano že v prednoročilih. Pri nakladi 8000 izvodov ima-

je že sedaj 10.000 naročil. Za slovenski knjižni trg dokaj visoke številke, če pomislimo, da je običajna naklada naših knjig 3000 do 4000 izvodov.

Kaže, da se lahko za Novo leto nadejamo precej knjižnih daril. Ni slabo. Si bomo povečali domačo knjižnico ...

Mimogrede

Zlviski trg. Prodajalke v debelih plaščih in s hripavimi glasovi. Mraz je. Gospodje se pogajajo, izbirajo najboljše, prodajalke se hočejo znebiti najslabšega ... Enkrat zrna prodajalke, drugič gospodinja. Tista, ki ima več sreče. In večje gospodinjstvo.

Cene so zelo različne. Tudi za isto stvar. Na primer za solato. Kupiš jo lahko po 100 din po 80 din, in če imaš srečo, tudi po 70 din. Pa tista za 70 din ni dosti slabša od one za 100 din. Tako pravijo gospodinjke, ki imajo dober nos — in staknejo ono po 70 din. Glavna razlika je v tem, da je ena cenejša. In da je doma iz drugega konca Ljubljane.

Motovilec ima še bolj čudne cene. Po 200 din in po 80(?) dinarjev. Baje je tisti po 80 din celo boljši. Samo, da je doma iz Gorice. Pa to verjetno ne škodi njegovi kakovosti. Velika

razlika med obema motovilecema pa je v načinu prodaje. Prodajalke, ki ga prodaja po 200 din, pravi:

»Odličen motovilec! Cetr kilograma za 50 dinarjev! Tista, ki ga prodaja po 80 dinarjev, pa pravi:

»Odličen motovilec! Kilogram za 80 dinarjev ...»

In gospodinja, ki je rojena pod nesrečno zvezdo, kupi onega po 200 din. Doma jih potem pa mož posluša:

»Strašne cene so. Se motovilec na moreš kupiti, kolikor bi ga rad.«

In mož s kislim obrazom primakne k gospodinjstvu še »jurja« ...

Krompir je po 12 in po 13 dinarjev. V kakovosti ni velike razlike. Niti za en dinar ne. Samo zavohati moraš tistega po 12 din ...

Tudi pomaranče še nimajo povsod enake cene. Ponekod po 360 din, drugje dražje — cenejše zelo verjetno mlkier. Mogoče bi lahko bile. Kdo ve ... Tako je vsak dan. V megli in mrazu. Včasih tudi sonce poše. Pa le redko. Cene grede gor, včasih malo dol — kot že pride. Odvisno je od vremena, ponudbe in pa tudi dobre volje.

Včasih gre za minute

V začetku januarja prihodnja leta bodo v pet avtomobilov ljubljanske reševalne postaje vgradili sprejemne in oddajne postaje, dve pa bodo postavili v delovnih prostorih reševalne postaje. Radijske sprejemne-oddajne postaje bodo tipa UKM-4. Po njih bodo soferji v avtomobilih lahko sprejemali navodila do 30 km oddaljenosti od matične postaje.

Radijske aparate izdeluje podjetje »Telekomunikacije« iz Ljubljane.

Avtomobili bodo vozili po ljubljanskem okraju in bodo poleg teh oddajnikov in sprejemnikov opremljeni z vsemi sodobnimi napravami za prvo pomoč. Tako bodo imeli med drugim tudi aspiratorje in jeklenke, napolnjene s kisikom.

Te naprave uporabljajo drugod po svetu že dlje, pri nas pa jih uvažamo šele zadnja leta. Doslej so jih vgradili že v reševalnih avtomobilih zagrebške reševalne postaje, v beograjskih pa so z njimi opremlili skoraj vse avtomobile.

Po cesti iz Postojne proti Ljubljani bo drvel rumeni avtomobil ljubljanske reševalne postaje. Ko bo zavozil v območje radijskih valov matične oddajne postaje, bo blizu Logatca sofer odprl sprejemnik in čakal ...

Mahoma bo zaslišal signale in znan glas tovariša, ki bo sedel pri oddajniku v Ljubljani.

»Kličem avto 3 — kličem avto 3!«

Sofer se bo odzval: »Sem na poti v Ljubljano. Vozim na cesti med Logatcem in Vrhniko.«

»V Idriji čaka na prevoz v bolnišnico hušji primer.«

Sofer bo obrnil avtomobil in namesto, da bi vozil prazen v Ljubljano, bo v Kalcah zavil proti Idriji. Bolnik bo vsaj eno uro prej v bolnišnici, kot če bi reševalni avtomobil pihal v Ljubljano in spet nazaj. Morda bi bila prav tista zamujena ura usodna ...

Medtem, ko bo vozil reševalni avto iz Kočevja proti Ljubljani, bo med potjo nale-

»Pokaži, kaj znaš«

Prva javna televizijska oddaja neznanih talentov »Pokaži, kaj znaš«, v novem televizijskem studiu RTV Ljubljana. — Novi studio v akademskem kolegiju je bil poln gledalcev. Vsi so z zanimanjem opazovali zadnje priprave pred nastopom desetih neznanih talentov.

Snemalci so stali za kamerami, komisija, v kateri so bili Lidija Wissiakova, Ksenija Novak-Kušejeva, Marijan Kozina in ing. Filip Kumbatović, je za sedela za pogrbeno mizo in čakala nastopajoče. Fotoreporter je snemal za televizijski dnevnik gledalce in vsem se je dobro zdelo, da se bodo videli na televizijskem ekranu.

Ob enajsti uri so stekle kamere in začelo se je ... Nastopili so nagradenci iz prejšnjih oddaj in ponovili svoje točke pred televizijskimi kamerami. Imeli so precej stremes, a se je vse srečno steklo.

Prvo mesto, kot smo vsi pričakovali, je zasedla mala violonistka iz Kranja Maja Fajon. Za svojih devet let ima že presenetljivo dobro tehniko. Če bo še naprej tako pridno študirala glasbo, bo prav gotovo postala dobra violonistka. Bolj občutljive poslušalce je nekoliko močila »nepriaznavnost« izvajalke, vendar pri devetih letih ne moremo pričakovati neke velike poglbojenosti v glasbeni svet. Morda bi tudi bilo prezgodaj.

Drugo mesto je upravičeno zasedla 13-letna Regina Trnkoczy. Njena lastna skladba je močno ugajala vsem poslušalcem in gledalcem ter tudi komisiji, ki jo je ocenila dokaj visoko. Dekle je talent in če je njena skladba res povsem njena last, se nam čez nekaj let obetajo še lepi časi ...

Na tretjem mestu je bila folklorna skupina iz Lukovice pri Domžalah. Mali izvajalci so navdušili gledalce s svojim neprisljnim nastopom in prisrčnostjo.

Ostali trije nagradenci: baritonist Martin Franko, sopranistka Ljudmila Siljan in Vera Pelko, ki je recitirala lastne pesmi, so se tudi upravičeno uvrstili v šestorico najboljših. Zlasti Vera Pelko si je s svojim nastopom zaslužila mnogo priznanja. Več kot ga je dobila.

Nastopili so še Rozika Skrinjar iz Ljubljane, ki je zapela dve narodni pesmi, Franc Pleša, ki je igral na piščalko, Tonček Triplet s svojo harmoniko in lastnima skladbama ter instrumentalni kvintet »Veseli Sentvidčani«.

Spet smo prebrili led na novem polju. Materiji so se pokazali na televizijskem sprejemniku — in to tudi nekaj več-lij.

Veliko razumevanje

za cepljenje proti otroški paralizi v Zasavju

Dosedanje cepljenja proti otroški paralizi v Zasavju je uspešno predvsem zavoljo velikega razumevanja delovnih kolektivov, ki so za ceplivo prispevali okrog 10 milijonov dinarjev in znatna devizna sredstva. Omeniti je pa tudi treba veliko zavest staršev, ki so se zelo radi odzvali vabilu in pripeljali svoje otroke na cepišča. To je nedvomno odraz uspešnega zdravstvenega prosvetljenja v povojnih letih.

Na tajništvo za zdravstvo okrajnega ljudskega odbora so povedali, da bo v vseh treh fazah cepljenih okrog 12.000 otrok v starosti od 6 mesecev do 6 let.

Jarša

Aprila letos so delavci tovarne »Induplat« ustanovili stanovanjsko zadrugo, v katero se je vključilo kar precej ljudi. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in drugih težav pa se je delo zadruge začelo nekoliko pozneje. Kljub temu pa so doslej že zgradili več stanovanjskih hiš v surovem stanju, nekaj pa jih bodo dogradili te dni. Graditeljem je priskočila na pomoč tudi sama tovarna.

Kozje

Prebivalci Kozjega so bili pred kratkim prijetno presenečeni. Aktiv mladih zadržnikov je prvič nastopil s 23 tamburami, ki so se kar dobro odrezali. Prav tako je prvič nastopil ženski pevski zbor tovarne Kozjanka, ki je zapel več pesmi. Oba zbora sta na poti, da bosta nudila Kozjanom še pestre sporede. Seveda so Kozjani pristočno pozdravili tudi našo šolsko mladino, brez katere si podobnih prireditelj ni misliti. Velika dvoirana menda že dolgo ni bila takratna, česar so bili posebno veselji prosvetni delavci, saj je bil tako obilno poplačan njihov trud. F. C.

ta. Po dosedanjih podatkih, ki pa še niso popolni, se je prvega cepljenja udeležilo nad 90 odstotkov otrok. Računajo pa, da bo ta odstotek še višji, ker bodo mnogo otrok, ki so bili v času cepljenja bolni, naknadno cepili. Primeri, da so se starši upirali cepljenju in se niso hoteli odzvali vabilu, so zelo redki. To velja tudi za kmečke predele, kjer je bilo pričakovati večji odpor proti cepljenju, pa se je nasprotno pokazalo, da imajo tudi kmečki ljudje veliko razumevanje za to akcijo. Zlasti za to gre seveda tudi organizacijam Rdečega križa in drugim družbenim organizacijam, ki so vložili mnogo truda pri prepričevanju o koristnosti borbe proti paralizi. Tudi sveti za zdravstvo pri okrajnem in občinskih ljudskih odborih so mnogo storili za dobro organizacijo cepljenja.

Pred začetkom akcije je obstajala bojazen, da starši ne bodo pripravljali plačati določene prispevka za cepljenje. Vendar se je že na začetku akcije pokazalo, da je bila ta bojazen neutemeljena, ker so starši zelo radi plačali za vsa tri cepljenja 600 din. —ne

Obletnica v Celju

Te dni poteka 30. let, odkar je bila ustanovljena današnja Celjska tiskarna. Kolektiv tega celjskega grafičnega podjetja pa je že pred dnevi slavil to obletnico. Tako so na slavnostnem zasedanju ugotovili, da je proizvodnja v tem podjetju začela naglo naraščati šele potem, ko je kolektiv prevzel upravljanje in ko je bil izvoljen prvi celjski svet. S tem pa so se bistveno spremenili notranji odnosi, vsebina dela itd. Od leta 1927, ko je podjetje zapo-

slovalo 33 delavcev in uslužbencev, se je v tridesetih letih število zaposlenih povečalo na 132. S tem pa se je, navzlic zastarelemu strojnemu parku, večala tudi proizvodnja. Medtem, ko je ta tiskarna 1940. leta uporabila za tisk okoli 80 ton papirja, je ta potreba v letošnjem letu narasla že na 240 ton. Ob pomembni obletnici pa je kolektiv znova obudil nalogo, ki ga še čakajo; in to so v predvideni rekonstrukciji. Na slavnosti pa niso pozabili niti na tiste delavce, ki so s to tiskarno povezani že vse od njegovega začetka. M. B.

Domžale

Na občnem zboru pododbora Zdrženja rezervnih oficijerjev za domžalsko občino so ugotovili, da je bilo dosedanje delo uspešno. Pododboru so nudili precej pomoči predvsem pred nedavnim upokoženjem oficijerji. Na zboru so tudi sklenili, da bodo v prihodnje bolj sodelovali z odredom predvojaške vzgoje, pripravili svečano akademijo in razvite prapora odreda predvojaške vzgoje v počastitev dneva JLA itd. V. D.

Potujoča knjižnica v metliški občini

plja občina, nekaj jih je podaril Svet »Svoboda« in prosvetnih društev LRS ter nekatere založbe, največje Cankarjeva. Tako so te dni že poslali v 7 večjih krajeh v občini 7 omaric s knjigami. Knjige naj bi ostale v vsakem posameznem kraju okrog 10 mesecev, če bo treba, pa jih bodo izmenjali še prej. Poskrbeli bodo tudi, da se bo zbirka sedanjih približno 1200 knjig dopolnjevala v prihodnje z novimi. Tako bodo sedaj lahko brali po vseh vaseh metliške občine tudi nova knjižna dela.

Nova cesta na Možjanco

Prebivalci Možjance pod Storiščem na Gorenjskem so morali vse do nedavnega voziti svoje prideлке v dolino le po 2 in pol kilometra dolgi kojoovozni poti. Po njej so peljali nasekrat lahko le do 300 kg. Ker pa so v tamkajšnjem okolišju precej obsežni gozdovi, so po daljših razpravah sklenili, da zgradijo na Možjanco novo cesto. Lansko pomlad so cesto trasirali, graditi pa jo je začela okrajna uprava za gozdarstvo. Cesto so

lani pomagale graditi tudi mladinske delovne brigade.

Letošnjo pomlad je nadaljevala z gradnjo Gospodarska poslovna zveza iz Kranja, sredstva pa je prispevala za 2 km ceste — kolikor je gozda — okrajna uprava za gozdarstvo. Za dograditev nadaljnjih 300 m ceste do vasi pa je priskočila prebivalcem na pomoč občina v Kranju. Precej so prispevali tudi prebivalci sami. Po novi cesti bodo lahko vozili tudi naj-

težji tovorni avtomobili. Gradnja je veljala okrog 6 milijonov.

Prvotno so nameravali podaljšati to cesto še za nadaljnje 3 kilometre do Stefanje gore. Ker pa so v tem času zgradili avtomobilsko cesto iz Samgrada pri Cerkljah Zanjivca, so se odločili, da bodo rajše to cesto podaljšali iz Zanjivca še do Stefanje gore, ki bo dolga je okrog 600 metrov in bo veljala okrog 800.000 dinarjev. R. Č.

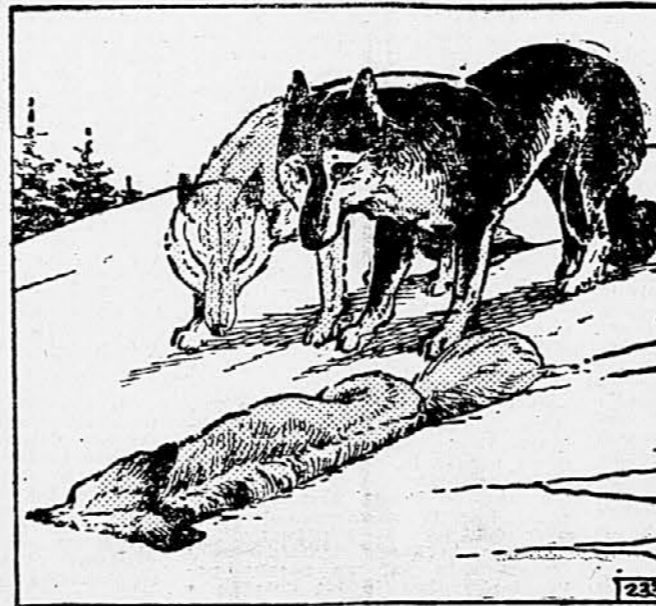
Podjetje »VIBA-FILM« išče za potrebe umet. filma »Kala« otroke:

- Fantiča oca 3 let, fantiča oca 6 let, ki sta si podobna.
- Fantiča oca 9 let, fantiča oca 12 let, ki sta si podobna.
- Deklico oca 7 let, deklico oca 10 let, ki sta si podobni.

Zglasite se v torek, 10. t. m. od 16. do 18. ure in v sredo, 11. t. m. od 10. do 12. ure na Zrinjskega cesta 2, soba 67. 7280-R

PO POVESTI
J. OLIVERA
CURWOODA
RIŽE:
M. MUSTER

232. Kazan in Siva sta hitela proti severu, proti svobodi, da, toda tudi proti najhujšim dnevom, ki so ju čakali v mrzli divjini. Dolgo sta tekla in niti pomislila nista na hrano in prenočišče. Potem se je oglasila lakota. Toda čudno: vsaka sled, ki sta jo opazila v snegu, ju je privela do mrtve, otrple živali.

233. Onadva pa sta hotela živega plena. Previdnost ju je svarila in slepa Siva je že čutila nevarnost. Tudi ljudje, redki prebivalci visokega Severa, so že izvedeli zanjo in se ji umikali v brezglavem strahu; bežali so pred smrtno, pred kozami, ki so napadle indijanska plemena in se širile tudi v bele nasebine.

234. Trakovi rdečega blaga, obešeni visoko nad drevesi, so opozarjali popotnike, da so v hišah v bližini zavladale koze. In marsikdaj, ko se je Kazan, opozorjen od rahlega vonja po dimu, obrnil v novo smer, je zaridel gorče kože, ki so se podirale v požrešnih plamenih. Mraz je postal zaveznik bolezn. Zivo srebro je padlo pod 40 stopinj.

Razen tega pa bo montaža radijskih oddajnih in sprejemnih aparatov v reševalne avtomobile uplivala tudi na ekonomsko računico ljubljanske reševalne postaje. Ker bodo reševalci lahko izpolnjevali svojo službo kar med potjo, bo s tem seveda poraba bencina in obraba gum in stroja manjša kot doslej. Da bodo ugradili tako koristne naprave v reševalne avtomobile, ima med drugim zaslugu tudi Zavod za socialno zavarovanje OLO Ljubljana, Svet za zdravstvo LRS, Radio Ljubljana, poštna direkcija in Tajništvo za notranje zadeve.

Da bo radijska oddajna postaja sploh delovala, pa bodo morali vpostaviti kabelsko zvezo med Gradom in reševalno postajo.

Menjjo, da bodo v naslednjih letih, če bodo zagotovljena sredstva, opremlili vse svoje avtomobile s temi radijskimi oddajnimi in sprejemnimi postajami.

XVII. IN ZADNJE JESENSKO KOLO V L. CONSKI LIGI

Trikratnič - prapor na pol droga

Za množičnost, vsestranost in pestrost

ZADNJI JESENSKI TERMIN JE TRI SLOVENSKE ZASTOPNIKE OPEHARIL ZA VSE - LJUBLJANA SI JE DALA TOČKI VZETI DOMA, ODREH IN BRANIK PA STA JIH SAMA NESLA TUDI V ZAGREB - LOKOMOTIVA JE JESENSKI PRVAK

Zdaj smo slednjic ocvrti... v tej naši conski ligi - za vso letošnjo sezono po končanih 13 kolid. Včerajšnja zadnja nedelja nam ni prinesla ničesar - Branik, Ljubljana in Odred naj razbesijo družstvene prapore na pol droga. Iz treh tekem niti piškavega oreha, kakor da bi nam točke ne bile krvavo potrebne. Toda - v tej igri se ne da botati. Tako bomo pa prezimili, kakor bomo: Branik najtopleje (s 15 točkami v malih) kot četrti, Odred (13) kot peti in Ljubljana (12) kot sedma. Pa smo le ostali v zgornji polovici lestvice, in to je za ekornne ljudi, kakršni smo mi, vseeno še kar prijetno.

Metalac : Ljubljana 2:1 (1:0)

Ljubljana, 8. dec. Nekaj zaporednih zmag na domačih tleh je menda skoraj uspešno. Siharjev je pravi predvsem seveda igralce same, ki so bržčas živeli v zadnjih dneh v prepričanju, da bodo za konec jesenskega prvenstva z lahkoto in morda še celo elegantno opravili z zagrebškim Metalcem. Kako bržčas se masuje usoda fiteuma, ki podcenjuje nasprotnika, tembolj, če je ta celo v spodnjem delu lestvice.

Da bi le videli (v mislih imamo tiste, ki se jim danes ni dalo na stadion v Siskov, kako se je ta branilnik nogoemena usoda polgravalva z domaćini, ki so bili domala ves čas v precejšnji terenski premoči, predvsem pa so imeli pred nasprotnikom vrati toliko ugodnih situacij za zadetek, kolikor jih morda niso imeli vseh 12 nedelj doslej. Morebiti drži, da je nedelja gol, ki so ga dali pozije v 1. minuti (in po vsaj verjetnosti iz offical) spravil Ljubljancem s tira, toda da pozneje dogodki so vse bolj demantirali tako opravilo. Ne samo to, da so Ljubljanski napadalec predvsem pred odmorom skoraj kar naprej sukali v zagrebškim kazenskem prostoru, kjer je čvrsta in zročena obramba delovala brezhibno, branili tudi nekateri igralci (Fesnarje, Hucier), niso znali predstiniti usnja v mrežo - niti z 2 m razdalje. Le kako more prekaljen napadalec poslati žozo iz neposredne bližine gola napovneto v znak... morda je bil bržčas bosel na to silo in jezilivo zadeti v mrežo. Tako početje pa je sploh težko umljivo. Kolikor pa stivilna prizadevanja domačinov niso šla po zlu po lastni krivdi, toliko je kot zadnji opravil odlični vratar Metalca.

Tudi po odmoru so se na travnati ploskvi vrli podobni razburilni prizori, dokler se ni v 73. minuti Ljubljana izkazala kot ekipa, ki je prišla do vodstva že v 1. minuti, ko je Cvetan izvedel kazenski strel, potem ko je Medved neprimerno zastavil prvoizvočnega Siharje. V 5. minuti drugega polčasa je Spirk z lepim zadetkom povisal na 2:0. Kazalo je, da bo Odred utrpel hudo poraz, toda Ljubljancem so po tem голу igralci še boljše in lepše, tako da se je morala Trešnjevka boriti z vsemi silami, da je oozvala prednost. Vžlje temu je Limbo v 70. min. znižal rezultat na 2:1. Pri Trešnjevki sta bila najboljša Seruč in Spirk, pri Odredu pa Zumbbar in Bergine.

LESTVICA table with columns for team name and points

Lokomotiva je uspešno vratarju zogo ujeli, pri tem pa je z njo vedel padel za črto. Morda je bil res prekršek nad vratarjem, toda sodnik je pokazal na

Zmagali so igralci Olympie

V soboto in včeraj je bil v Ljubljani četverboj za moštveno prvenstvo Slovenije. Nastopile so naslednje ekipe: Kranj, Jesenje, Branik (Maribor) in Lusk - Olympija (Ljubljana). Za odlično sočanje z inškim pravkom LRS moštvo Maribora jutri in v sredo je kvalificiralo pomlajeno moštvo Studentov.

Rezultati so naslednji: 1. kolo: Kranj - Olympija 2:8 in Jesenje - Branik 4:6. II. kolo: Olympija - Branik 6:4 in Kranj - Jesenje 3:7. III. kolo: Jesenje - Olympija 4:6 in Branik - Kranj 7:3. Končni vrstni red pa je takle: Olympija 20 točk, Branik 17, Jesenje 15 in Kranj 8 točk. Olympija so prinesle prvo mesto igralke, saj so dosegle vseh 6 možnih točk. Brez ohišt, bi bili študentje in Jeseničani enaki. Zmagovito moštvo je nastopilo v naslednji postavi: Trampuz, izž Gabrovšek, Brakler, Plavčak, Povančič, Savič, Bohak, F. Brglez, Parma, Dolar, Struc in Šuc.

V CELJU JE ZMGAL PUC V glavnem turnirju II. celjskega žahovskega festivala je zmagal mednarodni mojster Svoboda. Puc, Dvober je 6 točk od 9 možnih. Na ostala boljša mesta so se plasirali: dr. Šmigovec in Tot 5/6, Boskovič in Grošek 5 itd.

SINDIKALNO PRVENSTVO LJUBLJANE V I. kolu tega prvenstva so se moštva razšla z naslednjimi izidi: DOZ - Podjezice PTT 2:4, OLO Ljubljana

ponovno tako priložnost, ki pa je ni znal izkoristiti. Lokomotiva je zaigrala tako, kakor se spodobi za nedavnega člana zvezne lige šele zadnjih 15 minut, ko je imela že zmago na varnem. Imela je pač srečo, da je dala zadnje gole v času, ko je bil Branik celo bolj naprotin. Pri Zagrebčanin je bila najboljša Sraba doma, pri Braniku pa so se odlikovali Baum, Zeleznjak in Dugandžija.

Orijent : Rijeka 0:2 (0:1) Šibenik : Tekstilac 3:0 (2:0) Jadran : Elektrotraj 1:1 (0:1) Uljanik : Segesta 1:4 (1:2)

Radnički, jesenski prvak

Predzadnje kolo v zvezni nogometni ligi Zagrebom. Ta tekma je zelo trepetna, hči je že dala novogig. Radnički je zaigrala tako, kakor se spodobi za nedavnega člana zvezne lige šele zadnjih 15 minut, ko je imela že zmago na varnem. Imela je pač srečo, da je dala zadnje gole v času, ko je bil Branik celo bolj naprotin. Pri Zagrebčanin je bila najboljša Sraba doma, pri Braniku pa so se odlikovali Baum, Zeleznjak in Dugandžija.

Jevnega tekmeča Partizana odpravil kar s 4:0 in tako razbil vse dvome o močnem pešniku svojega napada. Najboljši strelci in najzaslužnejši za visoko zmago je bil tudi tokrat državni reprezentant, najboljši igralec vseh tekem, ki je bil tudi ključni igralec klasični hat-trick. Odlično tekmo je sodil Ljubljancem Gvardjančič, ki je v 58. min. izključil igralca Partizana Mihodina zaradi nesportnega vedenja.

LESTVICA table with columns for team name and points

Mariborski strelci so imeli v gosteh ekipi Doboja, ki so jo v povratnem srečanju ponovno premagali z visokim rezultatom. V moški konkurenci so zmagali v razmerju 8:2:74 kroge, v ženski pa 8:0:3:64. Kot je razvidno iz rezultata je bila celo očitno boljše za ekipa Maribora. Najboljša igralca v moški konkurenci so bili Mlinarčič 179, Ribarič 175 in Kranjec (vsi Maribor) 168, pri ženskah pa Kupa 169, Kranjec 163 in Kriz (vse Maribor) 162 krogov.

Kolesarski klub Branik je prejel obvestilo KZJ, da je doletel njegovega mladince Raduja Vrhovška za olimpijskega kandidata za Rim 1960. Ta uspeh bo potvoro še bolj izpodvil mladega kolesarja, kakor tudi njegove vrstnike v klubu k še marljivo vadi. Najrečiji uspehi Vrhovška v pretekli sezoni so: prvo mesto na mladinskem prvenstvu Slovenije, drugo mesto na mladinskem državnem prvenstvu in 10. mesto na mednarodni dirki okoli Vrbovske jezera.

Y MEKAJ VIRSTAH

NA JESENSKEM LEDU Na Jesenjskem stali večerj dveh tekmi v hokeju na ledu. V prvi tekmi je pionirski moštvo domačega kluba odločilno zmagalo neodločno 5:5. V drugi pa je drugo moštvo Jesenje premagalo KAC II. (Celovec) 4:0 (2:0, 2:0, 0:0). Domači so bili za razred boljše in so vseh čas igrali pred vrati gostov. Gole so zabil Tišler (2), Vidmar in Demšar.

OBVESTILO Občni zbor akademskega kolesarskega kluba ASK Olympija bo v torek, 10. t. m. ob 19. uri v balbonski dvorani ljubljanske univerze.

V prijateljski tekmi v hokeju na ledu je v Beogradu Crvena zvezda izgubila proti Akademiku iz Varšave 1:5 (1:2, 0:1, 0:2).

Nedeljski del zborovanja

Skupščina je v nedeljo dopoldne nadaljevala z delom, in sicer v treh ločenih komisijah. Predsedniki teh treh delovnih podskupin so pozneje poročali plenumu o zaključkih in sklepih. Programsko organizacijska komisija je predvsem razpravljala o ukrepih, s katero naj bi vse družbene organizacije, ki jim je mar mladina, vključila v telesno kulturo čimveč mladih ljudi različnih poklicev. Govorniki iz vseh slovenskih okrajev so zagovarjali pisano, vsestransko in zanimivo delo, ki ga je treba čimbolj prilagajati času in kraju.

VODILO BODI: PO ZELJAH, ZANIMANJU IN POTREBAH

O delu strokovno kadrovske in propagandne komisije je poročal Tone Kropušek. Ta razprava je pokazala, da je treba slej ko prej z osnovnim delom v partizanskih društvenih zagotoviti pravo množičnost, vsestranost in pestrost. Pionirji naj bodo zato sprva deležni splošne telesne vzgoje, po 15. starostnem letu pa bo treba delo z mladino zastaviti tako, da bo po njenih željah, zanimanju in potrebah. Vse kaže, da bo tedaj mladina med 15. in 20. letom rajše ostala v partizanskih društvenih. Statistika je namreč pokazala, da je odstotek te mladine

DRUGI DAN XII. DRŽAVNEGA PRVENSTVA V NAMIZNEM TENISU

Brez večjih presenečenj

Zagreb, 8. dec. Danes so nadaljevali XII. prvenstvo Jugoslavije namiznega tenisa, ki se je udeležujejo 160 igralcev in igralki iz 33 društev. Večjih presenečenj doslej ni bilo, čeprav je bilo nekaj paritj zaključnih z nepričakovanimi izidi. Največ zanimanja doseje je bilo za dvojbo med mladim Markovičem in bivšim državnim prvkom Dolinarjem. Markovič II. je dobil to igro 3:1, vendar je igral Dolinar zelo dobro, posebno

v prvem nizu, ki ga je dobil. Tudi v II. in III. kolu je Dolinar vodil vendar je naposled klonil. Od Slovenec je pri članih A in konkurenci ostal le še Tomazič, ki je porazil Franca 2:1. Dvojbo je bil sila zanimiv, Tomazič je vodil 2:1 v nizu, njegov nasprotnik pa v četrtem nizu 13:1. Ljubljancem je razlika izrazna in je za eno točko zgrešil dobitke tega niza. Odločitev je prinesel peti niz, v katerem je Tomazič igral učinkoviteje.

SUSA V MARIBORU

Maribor, 8. dec. Od obsežnega tekočnega sproveda, ki je bil napovedan sno videli je boksarski dvojbo med mlado ekipo Branika in Jeseničani. Domačini so zmagali 12:4. Troboj v judu in rokoborbi dvojbo Spirtak - Maribor sta bila odpovedana.

DRŽAVNO SABLJASKO PRVENSTVO Slovenski zmagi

Ljubljana, 8. dec. Včeraj in danes je bilo v telovadnici v Vojvodini državno sabljasko prvenstvo I. razreda. Moški in ženske so tekmovali s floretom. Medtem ko je pri moških zmagal favonit - član Odrada Mezzolits, je pri ženskah presenetljivo osvojila prvo mesto Mariborčanka Drogenikova. Mezzolits si je svojilo prvenstvo celo barazu v zagrebškem Kranjeringem. Nadaljnji vrstni red: 3. Zajec, 4. Stegu, (oba Odrad), 5. Perusek (ML), 6. Lubec (BR) itd. Mezzolits je izgubil edino borbo proti Steguju. Pri ženskah so se izredno postavile tekmovalke Branika iz Maribora, Drogenikova je osvojila prvo mesto pred svojima klubskima tovarisarka Beloglavčev in Kranjevcem. Prevčeva (O) je bila peta, Avšičeva (O) pa osma.

predvsem vodnikov v društvenih organizacij v komunli bodo društva, ki bodo morala biti zdaj še mnogo bolj samostojna (višje organizacijske enote naj bodo samo za določene skupne naloge), lahko še veliko storila za mladi rod. Pri takem delu - važna je vsebina, ne ime - pa ne smemo biti nikoli zadovoljivni, je dejal poročevalec dr. Jože Pavličič. Hkrati se je v imenu komisije zavel za tekmovanje v manjših enotah, predvsem v občinah in okrajih, za odpravo znanih slabosti (ne-amaterizem, ne-disciplina itd.) v športni organizaciji, nadalje za delovno telovadbo v kolektivih, za izgradnjo prepotrebni in preprosti telesnokulturnih objektov po šolah in predvsem za ustanovitve telesnovzgojnih aktivov povsod tam, kjer za društva ni najosnovnejših pogojev.

Zelo živahna in plodna je bila tudi razprava v gospodarsko-finančnem zboru, ki se je odločil za vrsto koristnih pobud, ki naj bi zagotovili telesno-kulturnemu gibanju dobro materialno bazo. Zborovalci so v poročilih treh komisij razpravljali pozneje še na plenumu, hkrati pa tudi na kratko še o poročilu republiške uprave.

Po razrešnici staremu upravnemu odboru so zborovalci poslali še brzojavko predsedniku republike maršalu Titu, v kateri so ga seznanili z novo potjo partizanske organizacije in hkrati čestitali k 20-letnici plodnega dela na čelu ZKJ. ter predsedniku Ljudske skupščine LRS Mihi Marinku.

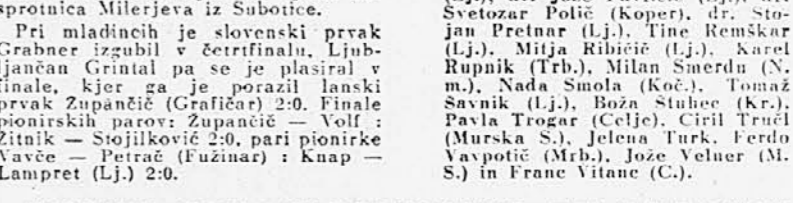
Po kratkem odmoru je volilna komisija obvestila zbor z novim republiškim upravnim odborom. Tako je partizanska organizacija v Sloveniji stopila na novo pot, ki bi s časom utegnla kreniti iz naše republike tudi v ostale dele naše države. Položeni temelji kažejo velike perspektive.

CLANI NOVEGA UPRAVNEGA ODOBRA

Jože Anič (Celje), Janež Arko (Koč), Mimi Avsec (Trb.), Ančka Vrevačman (Kra.), Česca Bežnik (Kra.), Fran Borko (Lj.), Mira Celik (Koper), Boris Cizmek (N. m.), Tone Čuk (Koč), Mira Florjančič (Mar.), Martin Gosak (Trb.), Konrad Grlic, Viktor Hojkar, Bojan Hrovatin, Janko Rudolf, Avgust Juhic (vs Ljubljana), Franc Kavčič (Kra.), Niko Kavčič (Lj.), Crtomir Kolenc (Koper), Lavoslav Kranjec (Mar.), Tone Kropušek (Lj.), Zdenka Krulnar (Lj.), Ančka Majdic (Lj.), Miro Nakrst (Gorica), Lado Polkar (Lj.), dr. Jože Pavličič (Lj.), dr. Svetozar Polič (Koper), dr. Stojan Pretnar (Lj.), Tine Remškar (Lj.), Mitja Ribičič (Lj.), Karel Rupnik (Trb.), Milan Smerda (N. m.), Nada Snela (Koč.), Tomaz Savnik (Lj.), Boža Stuhec (Kra.), Pavla Trogar (Celje), Ciril Truš (Murska S.), Jelena Turk, Ferdo Vavpotič (Mrb.), Jože Valter (M. S.) in Franc Vitanc (C.).

ZMAGA JUGOSLOVANSKIH TELOVADCEV

Karlsruhe, 8. dec. V dvojboju telovadnih reprezentanc Jugoslavije in Rumunije so v Karlsruhe v obveznih vajah zmagali Jugoslovani s 326:50 : 317:75. Prvo mesto med posebniki delita Jugoslovani Petrovič in Romun Orendi s 53:70 točke.

DELOVNO PREDSEDSTVO NA SKUPŠCINI

MORSKI ROŽAR P. VIALAR advertisement with logo and text

Saj je tukaj, v kabini je bil, je dejal Jérôme. Bolan je, nič hudega, a dajte mu mir! Namenoma je dvakrat zaklenil vrata in vtaknil ključ v žep. Dokler bo Néel spal, bo spala tudi nevarnost. V enem samem skoku je bil na poveljniškem mostu in vzal krmilo iz Voidriesovih rok. »Daj sem, bedak, mar ne vidiš, da siliš preveč v levo, saj tam je globine. Kaj me nisi mogel poklicati?« »Saj si vas iskal, gospodar.« »Slabo. Bi me našli.« In se ni več zmenil zanje, temveč se zatopil v delo. Trdnjavske naprave in mošeje Galate so se stapljale na ukrvljenem nočnem nebu, redke luči so sijale v dolgih rešetkastih oknih turške četrti na boku vijugastih ulic. Nato bo prišla Pera, ki leži v dnu zaliva, in njeno pristanišče, ki ga osvetljujejo odsakajoči tramvaji in čisto na koncu, na levi strani, je vhod v Bospor, kjer je s svojimi ravnimi in nerodnimi vesli mahljala poslednja izletniška barka. Jérôme se je usmeril naravnost v ožino. »Mouchel je na premcu, gospodar. Pripravljen je, da spusti sidro.« »Reci mu, naj gre dol, ne bomo se ustavljali, naravnost naprej gremo...« XVIII.

Je Jérôme je stal na poveljniškem mostu in vse j - kazalo, da se bo razsušeni pód pod njim razsul. Z obema rokama je držal krmilo, ki mu ga je hotel vsak trzaj ladje in sleherni napor stroja iztrgati iz rok. Veter je postajal močnejši in z nebesnega svoda snažil oblake, za kat rimi je ostajala samo temna temeljna črta in obrobjala obzorje in obalo krog in krog njih. Jérôme se ves dan ni premaknil s svojega mesta. Okoli ene mu je Thiébot prinesel brok goveje konzerve s fiziolo. Hlastno je jedel. Za večerjo so imeli isto hrano, kajti zaloge so kopnele. Včasih, ko je lahko popustil krmilo, je vselej segel v žep in obtipal v njem ključ kabine, kamur je zaprl Néela, ključ, ki je bil tepel zavoljo njegove topline, kar ga je hrabrilo, pomirjevalo in celo prepričevalo, da bo »Roza« vzdržala s isto hitrostjo do pristanišča. Vendar pa so morali zvečer zaradi hudih Plainvicovih skrbi hitrost zmanjšati spet na sedem vozlov, a ker so doslej vozili hitro, so pridobili toliko časa, da bodo prišli v Constanzo vsekakor pred polnočjo. A pripluli so tjakaj prej kot so mislili, čeprav je že padal mrak, ko se drsli mimo Varne. Velika ladijska ura se ni kazala enjste, ko sta sredi dveh valov zamežikali zeleni in rdeči vhodni svetlobni znameniji. Pol ure pozneje je gospodar izdal kratko povelje; nato je padla tišina nanje, ko so zavozili v tiho področje z nasipi zaščitenega pristani in je ladjo njen zalet nosil počasi v pristanišče. V čudno novi tišini so zaslišali pljuskanje vode, glas korakov po kamnu in psovko v nekem tujem jeziku. »Na krmlo!« Se poslednji zdrzljaj, zadnji, dolgi stresljaj, vzpeli se se, nato zavstajili, nakar je vse obmolknilo in obstalo. Prenehalo je trepetanje in življenje pod njihovimi nogami in okoli njih. Vrvi so jih privezale na pristaniške ogletnike in jih prikovala k tlom ter tako spremenilo ladjo v del kopne zemlje.

kroga in zadnjo stran pokazala vzhodu, kot da ne bi marala nadaljevati poti. Ustajivo so se in v četrt ure je Mouchel odkril napako. Jeklena žica, na kateri je vesela neka zastavica, se je zlomila in zdrsnila v cev, po kateri teče krmilna veriga. Da se je to zgodilo kakih sto metrov dalje, med stisnjenimi bosporskimi obalami, bi lahko prišlo do poloma. Ladja bi nasedla ali pa bi se njen trup, kar bi se ne bilo tako hudo, predrl ob pristaniških napravah Bebek ali Therapije. Do nezgode je k sreči prišlo o pravem času, a Jérôme je kljub temu trepetal od živčnosti, ko je »Roza« le odgovorila njegovi roki in se spet s kljunom zarila v ožinske vode. Zadnjega krajca lune ni bilo videti, kljub temu pa noč ni bila temna in so čisto lepo razločili oba bregova, ki sta bila na nekaterih mestih oddaljena drug od drugega samo pet sto metrov. Videli so gradove s strelnimi linami, velike kaskade hiše iz brun, hotele in ambasade, ki so se stiskale druge k drugi na evropski obali, a na azijski so videli prostrane turške domove, ločene med seboj z visokim zidovjem. Srečali smo samo nekaj bark, natovorjenih večinoma s sadjem in zelenjavo. Svetlike so kakor velika rumena očesa zrla s podstavkov teh ploskih tržnih čolnov, ki so jih gnala trikotna jadra. In ta jadra so se tu pa tam ohlapno povešala kot lica stark. Se preden se je obzorje začelo beliti na vzhodu, so se začeli kratki in trzajoči valovi s staro ladjo igrati v malih presledkih, kot se igra mačka s klobčičem. Ce so hoteli naslednjo noč priti v Constanzo, so morali povečati hitrost. Jérôme je brez obotavljanja ukazal, naj še bolj zakurijo. »Roza« je z vsem svojim oploščjem zadrtihela in se začela pribijati skozi kratke in ostre valove. Ker je bržela z devetimi vozli na uro, je tvegala, da bo kakor maratonski tekač na cilju tudi umrla.